

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK) Nr. 1371/2007

(2007. gada 23. oktobris)

par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 71. panta 1. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar Līguma 251. pantā paredzēto procedūru, ievērojot Samierināšanas komitejas 2007. gada 31. jūlija apstiprināto kopīgo dokumentu ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Īstenojot kopējo transporta politiku, ir svarīgi nodrošināt dzelzceļa pasažieru tiesības un uzlabot kvalitāti un efektivitāti dzelzceļa pasažieru pārvadājumiem starp dalībvalstīm, lai palīdzētu palielināt dzelzceļa pārvadājumu daļu attiecībā pret citiem pārvadājumu veidiem.
- (2) Komisijas paziņojumā "Patērētāju aizsardzības politikas stratēģija 2002.-2006. gadam" ⁽⁴⁾ ir noteikts mērķis sasniegt augstu patērētāju aizsardzības līmeni transporta jomā saskaņā ar Līguma 153. panta 2. punktu.
- (3) Ņemot vērā to, ka dzelzceļa pasažieris ir pārvadājuma līguma vājākā puse, pasažieru tiesības šajā ziņā būtu jāaizsargā.
- (4) Dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu izmantotāju tiesības ietver tiesības saņemt informāciju par pakalpojumu gan pirms brauciena, gan tā laikā. Ja vien iespējams, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un biļešu pārdevējiem būtu jāsniedz šī informācija pirms brauciena un cik drīz vien iespējams.
- (5) Sīkāk izstrādātas prasības attiecībā uz ceļojuma informācijas sniegšanu tiks izklāstītas savstarpējas izmantojamības tehniskajās specifikācijās (TSI), kas minētas Eiropas

Parlamenta un Padomes Direktīvā 2001/16/EK (2001. gada 19. marts) par parasto dzelzceļu sistēmas savstarpēju izmantojamību ⁽⁵⁾.

- (6) Nostiprinot dzelzceļa pasažieru tiesības, būtu jāņem vērā pastāvošā starptautisko tiesību sistēma šajā jomā, kas ir noteikta A papildinājumā – Vienotie noteikumi attiecībā uz pasažieru un bagāžas starptautisko dzelzceļa pārvadājuma līgumu (CIV) –, kurš pievienots 1980. gada 9. maija Konvencijai par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (COTIF), kura grozīta ar 1999. gada 3. jūnija Protokolu par grozījumiem Konvencijā par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (1999. gada protokols). Tomēr būtu vēlams paplašināt darbības jomu un aizsargāt ne tikai starptautiskos dzelzceļa pasažierus, bet arī pasažierus, kas izmanto vienas valsts dzelzceļa pakalpojumus.
- (7) Ja vien iespējams, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem būtu jāsadarbojas, nodrošinot tranzīta biļetes, lai atvieglinātu dzelzceļa pasažieru pāreju no viena operatora pie cita.
- (8) Informācijas un biļešu nodrošināšana dzelzceļa pasažieriem būtu jāatvieglina, datorsistēmas pielāgojot kopējai specifikācijai.
- (9) Turpmāka ceļojuma informācijas un rezervācijas sistēmu īstenošana būtu jāveic saskaņā ar TSI.
- (10) Dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem būtu jāsniedz vispārējs labums. Tādēļ invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kas radušās invaliditātes, vecuma vai kādu citu faktoru dēļ, būtu jānodrošina tādas iespējas ceļošanai pa dzelzceļu, kas ir līdzvērtīgas ar pārējo cilvēku iespējām. Invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām ir tādas pašas tiesības uz brīvu pārvietošanos, izvēles brīvību un nediskrimināciju kā pārējiem cilvēkiem. Tostarp būtu jāpievērš īpaša uzmanība tādas informācijas sniegšanai invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kura attiecas uz dzelzceļa pakalpojumu pieejamību, nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi ritošajam sastāvam un vilcienā pieejamām ērtībām. Lai pasažieriem ar maņu orgānu traucējumiem sniegtu vislabāko iespējamo informāciju par kavēšanos, būtu atbilstīgi jāizmanto vizuālās sistēmas un audiosistēmas. Invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām vajadzētu būt iespējai nopirkt biļetes vilcienā bez papildu piemaksām.

⁽¹⁾ OV C 221, 8.9.2005., 8. lpp.

⁽²⁾ OV C 71, 22.3.2005., 26. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2005. gada 28. septembra Atzinums (OV C 227 E, 21.9.2006., 490. lpp.), Padomes 2006. gada 24. jūlija Kopējā nostāja (OV C 289 E, 28.11.2006., 1. lpp.), Eiropas Parlamenta 2007. gada 18. janvāra Nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta), Eiropas Parlamenta 2007. gada 25. septembra Normatīvā rezolūcija un Padomes 2007. gada 26. septembra Lēmums.

⁽⁴⁾ OV C 137, 8.6.2002., 2. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 110, 20.4.2001., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Direktīvu 2007/32/EK (OV L 141, 2.6.2007., 63. lpp.).

- (11) Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un staciju apsaimniekotājiem būtu jāņem vērā invalīdu vai cilvēku ar ierobežotām pārvietošanās spējām vajadzības un jārikojas saskaņā ar tehnisko specifikāciju (TSI) par savstarpējo izmantojamību saistībā ar personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, lai nodrošinātu, ka saskaņā ar Kopienas noteikumiem par publiskajiem iepirkumiem visas stacijas ēkas un ritošais sastāvs būtu pieejams jaunu materiālu iegādes, būvniecības vai lielu atjaunošanas darbu gadījumos, pakāpeniski likvidējot fiziskus un funkcionālus šķēršļus.
- (12) Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem vajadzētu būt pienākumam būt apdrošinātiem vai veikt līdzvērtīgus pasākumus, lai nodrošinātu viņu atbildību attiecībā uz dzelzceļa pasažieriem, ja notiek nelaimes gadījumi. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu minimālā apdrošināšanas summa nākotnē būtu jāpārskata.
- (13) Nostiprinātām tiesībām uz kompensāciju un palīdzību, ja noticis pakalpojuma kavējums, nokavēta pārsēšanās vai pakalpojums atcelts, būtu jāstimulē dzelzceļa pasažieru pārvadājumu tirgus darbība pasažieru interesēs.
- (14) Ar šo regulu ir vēlams radīt sistēmu pasažieru kompensācijai par kavējumiem, kas ir saistīti ar dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma atbildību, šai sistēmai izmantojot to pašu pamatojumu kā starptautiskajai sistēmai, kas paredzēta COTIF, un jo īpaši tā CIV papildinājumā par pasažieru tiesībām.
- (15) Ja dalībvalsts piešķir dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem atbrīvojumu no šīs regulas noteikumu piemērošanas, tā mudina dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumus, konsultējoties ar organizācijām, kas pārstāv pasažierus, ieviest mehānismu kompensācijas piešķiršanai un palīdzībai gadījumā, ja ir būtiski apdraudēta dzelzceļa pasažieru pakalpojumu sniegšana.
- (16) Tāpat ir vēlams atvieglināt nelaimes gadījumos cietušo personu un viņu apgādājamo islaicīgas finansiālās rūpes laikā tūlīt pēc nelaimes gadījuma.
- (17) Starptautisko dzelzceļa pasažieru interesēs ir tas, lai, vienojoties ar valsts iestādēm, tiktu paredzēti atbilstīgi pasākumi, lai gan stacijās, gan vilcienos nodrošinātu viņu personisko drošību.
- (18) Dzelzceļa pasažieriem vajadzētu būt iespējai iesniegt sūdzību jebkuram iesaistītam dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam par tiesībām un pienākumiem, kas paredzēti ar šo regulu, un viņiem vajadzētu būt tiesībām saņemt atbildi pieņemamā laikposmā.
- (19) Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem būtu jānosaka, jāpārvalda un jāpārtrauga dzelzceļa pasažieru pārvadājumu pakalpojumu kvalitātes standarti.
- (20) Šīs regulas saturs būtu jāpārskata, lai pielāgotu finanšu apjomus saistībā ar inflāciju un informācijas un pakalpojumu kvalitātes prasības saistībā ar tirgus attīstību, kā arī saistībā ar šīs regulas ietekmi uz pakalpojumu kvalitāti.
- (21) Šī regula nedrīkstētu skart Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti ⁽¹⁾.
- (22) Dalībvalstīm būtu jāparedz sankcijas, ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, un jānodrošina to piemērošana. Sankcijām, kas varētu ietvert kompensācijas maksāšanu attiecīgajai personai, vajadzētu būt efektīvām, samērīgām un atturošām.
- (23) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus – proti, attīstīt Kopienas dzelzceļu un ieviest pasažieru tiesības – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka šos mērķus var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai.
- (24) Šīs regulas mērķis ir uzlabot dzelzceļa pasažieru pakalpojumu kvalitāti Kopienā. Tādēļ dalībvalstīm vajadzētu spēt piešķirt atbrīvojumus pakalpojumu sniegšanai reģionos, kur nozīmīgu pakalpojumu daļu sniedz ārpus Kopienas.
- (25) Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem dažās dalībvalstīs varētu būt grūtības piemērot šīs regulas noteikumus pilnībā no tās spēkā stāšanās. Tādēļ dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai piešķirt pagaidu atbrīvojumus no šīs regulas noteikumu piemērošanas attiecībā uz pārrobežu pakalpojumiem. Šādu pagaidu atbrīvojumu tomēr nevar attiecināt ne uz tiem regulas noteikumiem, kas uzliek par pienākumu nodrošināt dzelzceļa pakalpojumu pieejamību invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, ne uz noteikumiem attiecībā uz tiesībām iegādāties biļetes ceļošanai pa dzelzceļu bez nepamatotiem ierobežojumiem, ne arī attiecībā uz noteikumiem par dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu atbildību saistībā ar pasažieriem un to bagāžu, prasību uzņēmumam būt pienācīgi apdrošinātam un prasību, ka šie uzņēmumi veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu pasažieru personīgo drošību stacijās un vilcienos un lai pārvaldītu risku.

⁽¹⁾ OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 31.10.2003., 1. lpp.).

- (26) Pilsētas, piepilsētas un reģionālie dzelzceļa pasažieru pakalpojumi atšķiras no garu maršrutu pakalpojumiem. Tādēļ, izņemot konkrētus noteikumus, kuri būtu jāpieņem dzelzceļa pasažieru pakalpojumu sniegšanā visā kopienā, dalībvalstīm vajadzētu būt tiesībām piešķirt atbrīvojumus no šīs regulas noteikumu piemērošanas attiecībā uz pilsētas, piepilsētas un reģionālajiem dzelzceļa pasažieru pakalpojumiem.
- (27) Šīs regulas īstenošanai vajadzīgie pasākumi būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ⁽¹⁾.
- (28) Jo īpaši Komisijai būtu jāpiešķir pilnvaras pieņemt īstenošanas pasākumus. Tā kā šie ir vispārējas nozīmes pasākumi, kas izstrādāti, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus vai papildinātu to ar jauniem nebūtiskiem elementiem, tie jāpieņem saskaņā ar regulatīvo kontroles procedūru, kas paredzēta Lēmuma 1999/468/EK 5.a pantā,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Temats

Ar šo regulu paredz noteikumus par:

- informāciju, kas jāsniedz dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, transporta līgumu noslēgšanu, biļešu pārdošanu un datorizētu dzelzceļa pārvadājumu informācijas un rezervācijas sistēmu;
- dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu atbildību un apdrošināšanas pienākumiem attiecībā pret pasažieriem un viņu bagāžu;
- dzelzceļa pārvadājuma uzņēmumu pienākumiem pret pasažieriem kavējuma gadījumā;
- to, kā aizsargāt invalīdus un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām un kas ceļo ar vilcienu, un par palīdzību šīm personām;
- pakalpojumu kvalitātes standartu noteikšanu un pārraudzību, pasažieru personiskās drošības apdraudējumu pārvaldību un sūdzību izskatīšanu; un
- vispārīgiem īstenošanas noteikumiem.

⁽¹⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp. Lēmumā grozījumi izdarīti ar Lēmumu 2006/512/EK (OV L 200, 22.7.2006., 11. lpp.).

2. pants

Darbības joma

1. Šī regula ir spēkā Kopienā attiecībā uz visiem dzelzceļa braucieniem un pakalpojumiem, kurus sniedz viens vai vairāki dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, kas ir licencēti saskaņā ar Padomes Direktīvu 95/18/EK (1995. gada 19. jūnijs) par dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu licencēšanu ⁽²⁾.

2. Šī regula neattiecas uz tādiem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un transporta pakalpojumiem, kas nav licencēti saskaņā ar Direktīvu 95/18/EK.

3. Stājoties spēkā šai regulai, visiem dzelzceļa pakalpojumiem Kopienā piemēro 9., 11., 12., 19. pantu, 20. panta 1. punktu un 26. pantu.

4. Izņemot 3. punktā paredzētos noteikumus, dalībvalsts pārredzami un nediskriminējoši var, ilgākais, uz pieciem gadiem piešķirt vietējiem dzelzceļa pasažieru pakalpojumiem atbrīvojumu no šīs regulas noteikumu piemērošanas, kuru var atjaunot vienu reizi, ilgākais, uz pieciem gadiem.

5. Izņemot šā panta 3. punktā paredzētos noteikumus, dalībvalsts var piešķirt pilsētu, piepilsētu un reģionāliem dzelzceļa pasažieru pakalpojumiem atbrīvojumu no šīs regulas noteikumu piemērošanas. Lai atšķirtu pilsētu, piepilsētu un reģionālus dzelzceļa pasažieru pakalpojumus, dalībvalstis piemēro Padomes Direktīvā 91/440/EEK (1991. gada 29. jūlijs) par Kopienas dzelzceļa attīstību ⁽³⁾ iekļautās definīcijas. Piemērojot šīs definīcijas, dalībvalstis izmanto šādus kritērijus: attālumu, pakalpojumu biežumu, paredzēto pieturu skaitu, nodarbināto ritošo sastāvu, biļešu shēmas, pasažieru skaita svārstības starp maksimālas un zemas pakalpojumu slodzes periodiem, vilcienu kodus un kustības rakstus.

6. Dalībvalsts pārredzami un nediskriminējoši var, ilgākais, uz pieciem gadiem piešķirt īpašiem pakalpojumiem vai braucieniem pagaidu atbrīvojumu no šīs regulas noteikumu piemērošanas, kuru var atjaunot, jo būtiska dzelzceļa pasažieru pakalpojuma daļa, iekļaujot vismaz vienu paredzētu stacijas pieturu, ir ārpus Kopienas.

7. Dalībvalstis informē Komisiju par atbrīvojumiem, kas piešķirti saskaņā ar 4., 5., un 6. punktu. Komisija atbilstīgi rīkojas, ja šāds atbrīvojums ir uzskatāms par neatbilstīgu šā panta noteikumiem. Vēlākais 2014. gada 3. decembrī Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par atbrīvojumiem, kas piešķirti saskaņā ar šā panta 4., 5., un 6. punktu.

⁽²⁾ OV L 143, 27.6.1995., 70. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/49/EK (OV L 164, 30.4.2004., 44. lpp.).

⁽³⁾ OV L 237, 24.8.1991., 25. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2006/103/EK (OV L 363, 20.12.2006., 344. lpp.).

3. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums" ir dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, kā noteikts Direktīvas 2001/14/EK ⁽¹⁾ 2. pantā, un jebkurš valsts vai privāts uzņēmums, kas nodarbojas ar kravu un/vai pasažieru pārvadājumiem pa dzelzceļu, ar nosacījumu, ka tas nodrošina vilci; tas ietver arī uzņēmumus, kas nodrošina vienīgi vilci;
- 2) "pārvadātājs" ir dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, ar ko pasažieris ir noslēdzis pārvadājuma līgumu, vai vairāki secīgi dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, kas ir atbildīgi, pamatojoties uz minēto līgumu;
- 3) "pārvadātāja aizvietotājs" ir dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, kas nav noslēdzis pārvadājuma līgumu ar pasažieri, bet kam dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, kurš ir līgumslēdzēja puse, daļēji vai pilnīgi ir uzticējies dzelzceļa pārvadājuma veikšanu;
- 4) "infrastruktūras pārvaldītājs" ir jebkura struktūra vai uzņēmums, kas atbild jo īpaši par dzelzceļa infrastruktūras vai tās daļas izveidi un uzturēšanu, kā noteikts Direktīvas 91/440/EEK 3. pantā, un tas var ietvert arī infrastruktūras kontroles un drošības sistēmu pārvaldību; infrastruktūras pārvaldītāja funkcijas visā tīklā vai tīkla daļā var piešķirt dažādām struktūrām vai uzņēmumiem;
- 5) "stacijas apsaimniekotājs" ir tāda organizatoriska struktūra dalībvalstī, kurai uzlikts pienākums apsaimniekot dzelzceļa staciju un kura var būt infrastruktūras pārvaldītājs;
- 6) "ceļojuma rīkotājs" ir organizētājs vai mazumtirgotājs, kas nav dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, Direktīvas 90/314/EEK ⁽²⁾ 2. panta 2. un 3. punkta nozīmē;
- 7) "biļešu pārdevējs" ir jebkurš dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu mazumtirgotājs, kas noslēdz pārvadājuma līgumus un pārdod biļetes vai nu dzelzceļa pārvadājuma uzņēmumu vārdā, vai pats savā vārdā;
- 8) "pārvadājuma līgums" ir līgums par pārvadājuma veikšanu pret atlīdzību vai par brīvu, kuru dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums vai biļešu pārdevējs un pasažieris noslēdz par vienu vai vairāku pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu;
- 9) "rezervācija" ir atļauja papīra vai elektroniskā formā, kas dod tiesības tikt pārvadātam saskaņā ar iepriekš apstiprinātu personalizētu pārvadāšanas vienošanos;
- 10) "tranzīta biļete" ir biļete vai biļetes, kas ir pārvadājuma līgums par tādu secīgu dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu, kurus veic viens vai vairāki dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi;
- 11) "vietējs dzelzceļa pasažieru pakalpojums" ir pasažieru dzelzceļa pārvadājuma pakalpojums, ko sniedz, nešķērsojot dalībvalsts robežu;
- 12) "kavējums" ir laiks starp publicētajā vilcienu sarakstā norādīto pasažiera ierašanās laiku un viņa faktisko vai paredzēto ierašanās laiku;
- 13) "braukšanas karte" vai "braukšanas biļete uz noteiktu laiku" ir biļete nenoteiktam braucienu skaitam, kas sniedz tā īpašniekam dzelzceļa braucienu konkrētā maršrutā vai maršrutu tīklā noteiktā laikposmā;
- 14) "datorizētā dzelzceļa pārvadājumu informācijas un rezervācijas sistēma (DDPIRS)" ir datorizēta sistēma, kurā ir informācija par visiem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu piedāvātajiem dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumiem; DDPIRS glabātā informācijā par pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem ietver informāciju par:
 - a) pasažieru pārvadājumu pakalpojumu grafikiem un sarakstiem;
 - b) sēdvietu pieejamību pasažieru pārvadājumu pakalpojumos;
 - c) biļešu cenām un īpašajiem nosacījumiem;
 - d) piekļuvi vilcieniem invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām;
 - e) sistēmām, ko var izmantot, lai veiktu rezervācijas vai izsniegtu biļetes vai tranzīta biļetes tiktāl, ciktāl dažas vai visas no šīm sistēmām ir darītas pieejamas lietotājiem;
- 15) "invalīds" vai "persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām" ir jebkura persona, kuras pārvietošanās spējas, izmantojot transportlīdzekļus, ir ierobežotas kādas fiziskas (sensoriskas vai kustību, pastāvīgas vai īslaicīgas) invaliditātes, garīgas invaliditātes vai traucējumu vai jebkādu citu invaliditātes iemeslu vai vecuma dēļ un kuras stāvoklis prasa atbilstīgu uzmanību un visiem pasažieriem pieejamo pakalpojumu pielāgošanu šīs personas vajadzībām;
- 16) "vispārēji pārvadāšanas nosacījumi" ir pārvadātāja nosacījumi, kas ir vispārēju nosacījumu vai tarifu formā, kuri juridiski ir spēkā katrā dalībvalstī un kuri pēc pārvadājuma līguma noslēgšanas ir kļuvuši par tā sastāvdaļu;
- 17) "transportlīdzeklis" ir mehāniskais transportlīdzeklis vai piekabe, ko pārvadā, pārvadājot pasažierus.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/14/EK (2001. gada 26. februāris) par dzelzceļa infrastruktūras jaudas iedalīšanu un maksas iekasēšanu par dzelzceļa infrastruktūras lietošanu (OV L 75, 15.3.2001., 29. lpp.). Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2004/49/EK.

⁽²⁾ Padomes Direktīva 90/314/EEK (1990. gada 13. jūnijs) par kompleksiem ceļojumiem, kompleksām brīvdienām un kompleksām ekskursijām (OV L 158, 23.6.1990., 59. lpp.).

II NODAĻA

PĀRVADĀJUMA LĪGUMS, INFORMĀCIJA UN BIĻETES

4. pants

Pārvadājuma līgums

Nemot vērā šo nodaļu, pārvadājuma līguma noslēgšanu un izpildi un informācijas un biļešu nodrošināšanu reglamentē I pielikuma II un III sadaļa.

5. pants

Velosipēdi

Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi nodrošina pasažieriem iespēju pārvadāt velosipēdus, attiecīgā gadījumā – par samaksu, ja tos var viegli pārvietot un tas negatīvi neietekmē attiecīgo dzelzceļa pakalpojumu un ja to atļauj ritošais sastāvs.

6. pants

Atteikšanās izslēgums un ierobežojumu noteikšana

1. Šajā regulā paredzētās saistības attiecībā pret pasažieriem nedrīkst ierobežot un no tām nedrīkst atteikties, jo īpaši paredzot atkāpi vai ierobežojošu klauzulu pārvadājuma līgumā.

2. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi var pasažierim piedāvāt līguma nosacījumus, kas ir izdevīgāki nekā šajā regulā paredzētie nosacījumi.

7. pants

Pienākums sniegt informāciju par starptautisku pakalpojumu pārtraukšanu

Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi vai, attiecīgā gadījumā, kompetentās iestādes, kas atbildīgas par sabiedriskā pakalpojuma dzelzceļa līgumu, ar attiecīgiem līdzekļiem un pirms to īstenošanas publisko lēmumus pārtraukt pakalpojumus.

8. pants

Ceļojuma informācija

1. Neskarot 10. pantu, dzelzceļa pakalpojumu uzņēmumi un biļešu pārdevēji, kas piedāvā pārvadājuma līgumus viena vai vairāku dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu vārdā, pēc pieprasījuma sniedz pasažierim vismaz II pielikuma I daļā izklāstīto informāciju par braucieniem, par kuriem attiecīgais dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums piedāvā pārvadājuma līgumu. Biļešu pārdevēji, kas piedāvā pārvadājuma līgumus savā vārdā, un ceļojumu rīkotāji šo informāciju sniedz, ja tā ir pieejama.

2. Brauciena laikā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi sniedz pasažierim vismaz II pielikuma II daļā izklāstīto informāciju.

3. Šā panta 1. un 2. punktā paredzēto informāciju sniedz visatbilstīgākajā formātā. Šajā sakarā īpaši jāņem vērā to cilvēku vajadzības, kam ir dzirdes un/vai redzes traucējumi.

9. pants

Biļešu, tranzīta biļešu un rezervāciju pieejamība

1. Dzelzceļa pakalpojumu uzņēmumi un biļešu pārdevēji piedāvā biļetes, tranzīta biļetes un rezervācijas, ja tās ir pieejamas.

2. Neskarot 4. punktu, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi izplata biļetes pasažieriem, izmantojot vismaz vienu no šādiem pārdošanas punktiem:

- biļešu kases vai automātus;
- tālruni/internetu vai jebkuras citas plaši pieejamas informācijas tehnoloģijas;
- vilcienos.

3. Neskarot 4. un 5. punktu, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi saskaņā ar pakalpojumu valsts līgumu izplata biļetes, izmantojot vismaz vienu no šādiem pārdošanas punktiem:

- biļešu kases vai automātus;
- vilcienos.

4. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi piedāvā iespēju iegādāties attiecīgā pakalpojuma biļetes vilcienā, ja vien šāda iespēja nav ierobežota vai liegta drošības, krāpšanas apkarošanas, obligātas dzelzceļa rezervācijas vai pamatotu komerciālu iemeslu dēļ.

5. Ja iekāpšanas stacijā nav ne biļešu kases, ne automāta, pasažieri stacijā jāinformē par:

- iespēju iegādāties biļeti pa tālruni, internetā vai vilcienā, kā arī veicamo procedūru;
- tuvāko staciju vai citu vietu, kur atrodamas biļešu kases un/vai automāti.

10. pants

Ceļojuma informācijas un rezervācijas sistēmas

1. Lai sniegtu informāciju un izsniegtu biļetes, kā minēts šajā regulā, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un biļešu pārdevēji izmanto DDPIRS, ko izveido, īstenojot šajā pantā minētās procedūras.

2. Šīs regulas nolūkiem piemēro savstarpējās izmantojamības tehniskās specifikācijas (TSI), kas minētas Direktīvā 2001/16/EK.

3. Komisija pēc Eiropas Dzelzceļa aģentūras (EDA) priekšlikuma līdz 2010. gada 3. decembrim pieņem pasažieru telemātikas lietojumprogrammu TSI. TSI ļauj sniegt II pielikumā izklāstīto informāciju un izsniegt biļetes, kā paredzēts šajā regulā.

4. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi pielāgo savas DDPIRS saskaņā ar TSI izklāstītajām prasībām atbilstīgi minētajā TSI izklāstītam izvietojuma plānam.

5. Ņemot vērā Direktīvu 95/46/EK, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un biļešu pārdevēji informāciju par individuālām rezervācijām neizpauž citiem dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem un/vai biļešu pārdevējiem.

III NODAĻA

DZELZCEĻA PĀRVADĀJUMU UZŅĒMUMU ATBILDĪBA PAR PASAŽIERIEM UN VIŅU BAGĀŽU

11. pants

Atbildība par pasažieriem un bagāžu

Ņemot vērā šo nodaļu un neskarot valsts piemērojamās tiesības, ar kurām piešķir pasažieriem turpmāku kompensāciju zaudējumu segšanai, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums atbildību par pasažieriem un viņu bagāžu reglamentē I pielikuma IV sadaļas I, III un IV nodaļā, kā arī VI un VII sadaļā.

12. pants

Apdrošināšana

1. Direktīvas 95/18/EK 9. pantā izklāstīto pienākumu tiktāl, ciktāl tas attiecas uz atbildību par pasažieriem, uzskata par tādu, kas prasa, lai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums ir atbilstīgi apdrošināts vai veic līdzvērtīgus pasākumus nolūkā nodrošināt savu atbildību, kas paredzēta šajā regulā.

2. Komisija līdz 2010. gada 3. decembrim iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par minimālā apdrošinājuma apjoma noteikšanu dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem. Vajadzības gadījumā šim ziņojumam pievieno attiecīgus priekšlikumus vai ieteikumus šajā sakarā.

13. pants

Avansa maksājumi

1. Pasažiera nāves vai miesas bojājumu gadījumā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, kā tas noteikts I pielikuma 26. panta 5. punktā, nekavējoties un katrā ziņā ne vēlāk kā piecpadsmit dienas pēc tam, kad ir noteikta tāda fiziskā persona, kura ir tiesīga saņemt kompensāciju, proporcionāli ciestajiem zaudējumiem izmaksā avansus, kas ir vajadzīgi, lai segtu tūlītējas ekonomiska rakstura vajadzības.

2. Neskarot 1. punktu, nāves gadījumā attiecībā uz katru pasažieri avansa maksājums nav mazāks par EUR 21 000.

3. Avansa maksājums nav atbildības atzīšana, un to var atskaitīt no jebkādām summām, ko turpmāk izmaksā, pamatojoties uz šo regulu, bet tas nav atmaksājams, izņemot gadījumus, kad kaitējums nodarīts pasažiera nolaidības vai vainas dēļ vai ja avansa maksājumu saņēmusī persona nav tā persona, kura ir tiesīga saņemt kompensāciju.

14. pants

Atbildības apstrīdēšana

Pat tad, ja dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums apstrīd savu atbildību par miesas bojājumiem, kas nodarīti pasažierim, kuru tas pārvadā, uzņēmums veic visus pamatotus pasākumus, lai palīdzētu pasažierim, kurš pieprasa zaudējumu kompensāciju no trešām personām.

IV NODAĻA

KAVĒJUMI, NOKAVĒTAS PĀRSĒŠANĀS UN ATCELTĪ REISI

15. pants

Atbildība par kavējumiem, nokavētu pārsēšanos un atceltiem reisiem

Ņemot vērā šo nodaļu, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums atbildību par kavējumiem, nokavētu pārsēšanos un atceltiem reisiem reglamentē I pielikuma IV sadaļas II nodaļā.

16. pants

Atlīdzināšana un maršruta maiņa

Ja dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums pamatoti paredz, ka kavējums ierasties pārvadājuma līgumā paredzētajā galapunktā būs ilgāks par 60 minūtēm, pasažierim tūlīt piedāvā izvēli:

- saņemt atmaksājumu biļetes pilnas cenas apjomā saskaņā ar iegādes nosacījumiem par brauciena daļu vai daļām, kas nav veiktas, kā arī par daļu vai daļām, kas jau ir veiktas, ja brauciens vairs neatbilst pasažiera sākotnējam ceļošanas plānam, kā arī – attiecīgos gadījumos – apmaksātu atpakaļbraucienu uz pirmo brauciena sākumpunktu, cik drīz vien iespējams. Atmaksājuma izmaksu veic saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem kā 17. pantā minētās kompensācijas izmaksu; vai
- ar līdzvērtīgiem pārvadāšanas nosacījumiem un cik drīz vien iespējams braucienu turpināt līdz galamērķim vai mainīt maršrutu, lai sasniegtu galamērķi; vai
- ar līdzvērtīgiem pārvadāšanas nosacījumiem kādā vēlākā dienā, kad vien pasažierim ir ērtāk, turpināt braucienu līdz galamērķim vai mainīt maršrutu, lai sasniegtu galamērķi.

17. pants

Biļetes cenas kompensēšana

1. Nezaudējot tiesības uz pārvadāšanu, pasažieris var pieprasīt kompensāciju no dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma par kavēšanos, ja viņš saskaras ar tādu pakalpojuma kavējumu, kas noticis starp biļetē norādīto izbraukšanas un galamērķa vietu, par kura biļeti nav atlīdzināti zaudējumi saskaņā ar 16. pantu. Minimālās kompensācijas par kavēšanos ir šādas:

- a) 25 % no biļetes cenas, ja kavējums ir 60 līdz 119 minūtes;
- b) 50 % no biļetes cenas, ja kavējums ir 120 minūtes vai ilgāks.

Pasažieri, kuriem ir braukšanas karte vai dzelzceļa braukšanas biļete uz noteiktu laiku un kuri ir pieredzējuši vairākkārtēju kavēšanos vai pakalpojumu atcelšanu savas biļetes derīguma laikposmā, drīkst pieprasīt atbilstīgu kompensāciju saskaņā ar dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu kompensēšanas pasākumiem. Šie pasākumi paredz kritērijus, lai noteiktu kavēšanos un aprēķinātu kompensāciju.

Kompensāciju par kavējumu aprēķina proporcionāli cenai, kuru pasažieris faktiski samaksājis par nokavēto pakalpojumu.

Ja pārvadājuma līgums ir noslēgts par turp- un atpakaļbraucieni, kompensāciju par kavējumu turpceļā vai atpakaļceļā aprēķina, ņemot vērā pusi summas, kas samaksāta par biļeti. Tāpat proporcionāli pilnai cenai aprēķina jebkura tāda kavēta pakalpojuma cenu, kuru sniedz saskaņā ar jebkuras citas formas pārvadājuma līgumu, ar ko atļauj ceļot pa vairākiem turpmākiem posmiem.

Aprēķinot kavējuma ilgumu, neņem vērā nekādus kavējumus, attiecībā uz kuriem dzelzceļa pārvadājuma uzņēmums var pierādīt, ka tie notikuši ārpus teritorijām, kurās piemēro Kopienas dibināšanas līgumu.

2. Kompensāciju par biļeti izmaksā viena mēneša laikā pēc kompensācijas pieprasījuma iesniegšanas. Kompensāciju drīkst izmaksāt ar kuponiem un/vai citiem pakalpojumiem, ja nosacījumi ir elastīgi (jo īpaši attiecībā uz derīguma termiņu un ceļojuma galamērķi). Pēc pasažiera pieprasījuma kompensāciju izmaksā naudā.

3. Biļešu cenas kompensāciju nesamazina, atskaitot ar finanšu darījumiem saistītas izmaksas, piemēram, maksas, tālruņa vai pastmarku izmaksas. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi var noteikt minimālo summu, ko nesasniedzot kompensāciju neizmaksā. Šī minimālā summa nav lielāka par EUR 4.

4. Pasažierim nav nekādu tiesību uz kompensāciju, ja viņu informē par kavējumu pirms biļetes nopirkšanas vai ja vilciena kavējums, kas rodas sakarā ar brauciena turpināšanu, izmantojot citu pakalpojumu vai mainot maršrutu, ir mazāks par 60 minūtēm.

18. pants

Palīdzība

1. Ja ierašanās vai atiešana ir kavēta, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums vai stacijas apsaimniekotājs informē pasažierus par stāvokli, kā arī par paredzēto atiešanas un ierašanās laiku, tiklīdz šāda informācija ir pieejama.

2. Ja kāds no 1. punktā minētajiem kavējumiem ir vairāk nekā 60 minūtes, pasažieriem par brīvu piedāvā arī:

- a) maltītes un atspirdzinājumus apjomā, kas pamatoti atbilst gaidīšanas laikam, ja tie ir pieejami vilcienā vai stacijā vai tos iespējams saprātīgā veidā piegādāt;
- b) ja ir jāpārnakšņo viena vai vairākas nakts vai ja ir jāuzturas ilgāk – izmitināšanu viesnīcā vai citur un pārvadāšanu starp dzelzceļa staciju un izmitināšanas vietu, kur un ja vien tas fiziski iespējams;
- c) ja vilciena turpmāka kustība nav iespējama – pārvadāšanu no vilciena līdz dzelzceļa stacijai, alternatīvam pakalpojuma sākumpunktam vai galamērķim, kur un ja vien tas fiziski iespējams.

3. Ja dzelzceļa pakalpojuma sniegšanu vairs nevar turpināt, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, cik drīz vien iespējams, noorganizē pasažieriem alternatīvus pārvadājumu pakalpojumus.

4. Pēc pasažiera lūguma dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi uz biļetes apliecina, ka dzelzceļa pārvadājumu pakalpojums ir, attiecīgi, kavēts, izraisījis nokavētu pārsēšanos vai atcelts.

5. Piemērojot 1., 2. un 3. punktu, attiecīgais dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums pievērš īpašu uzmanību vajadzībām, kādas ir invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām un viņu pavadītājiem.

V NODAĻA

INVALĪDI UN PERSONAS AR IEROBEŽOTĀM PĀRVIETOŠANĀS SPĒJĀM

19. pants

Tiesības uz pārvadājumu

1. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji, aktīvi iesaistot organizācijas, kas pārstāv invalīdus un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, izveido vai īsteno nediskriminējošus transporta piekļuves noteikumus attiecībā uz invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

2. Invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām rezervāciju un biļetes piedāvā bez papildu maksas. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, biļešu pārdevējs vai ceļojuma rīkotājs nedrīkst atteikt pieņemt invalīda vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām rezervāciju vai pārdot tai biļeti vai arī pieprasīt, lai šādu personu pavada cita persona, ja vien tas nav obligāti nepieciešams, lai ievērotu 1. punktā paredzētos piekļuves noteikumus.

20. pants

Informācija invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām

1. Pēc pieprasījuma dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, biļešu pārdevējs vai ceļojuma rīkotājs invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām sniedz informāciju par dzelzceļa pakalpojumu pieejamību un par piekļuves iespējām ritošajam sastāvam saskaņā ar 19. panta 1. punktu, kā arī par vilcienā pieejamām ērtībām.

2. Izmantojot 19. panta 2. punktā paredzēto atkāpi, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, biļešu pārdevējs un/vai ceļojuma rīkotājs pēc pieprasījuma piecās darb dienās pēc atteikuma apstiprināt rezervāciju vai izsniegt biļeti vai pēc pavadīšanas nosacījuma piemērošanas rakstiski informē invalīdu vai personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām par šādas rīcības iemesliem.

21. pants

Pieejamība

1. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un stacijas apsaimniekotāji saskaņā ar atbilstību TSI personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām nodrošina, lai stacija, platformas, ritošais sastāvs un citi objekti ir pieejami invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

2. Gadījumā, ja vilcienā vai stacijā nav pieejams pavadošais personāls, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji veic visus pamatotos pasākumus, lai nodrošinātu invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām piekļuvi ceļošanai pa dzelzceļu.

22. pants

Palīdzība dzelzceļa stacijās

1. Ja invalīds vai persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām atstāj dzelzceļa staciju, kurā ir personāls, šķērso to tranzītā vai ierodas tajā, stacijas apsaimniekotājs par brīvu sniedz palīdzību tā, lai attiecīgā persona varētu iekāpt vilcienā, kas izbrauc no stacijas, pārsēsties nākamajā vilcienā vai izkāpt no vilciena, kas ierodas stacijā un kam viņš nopircis biļeti, neskarot piekļuves noteikumus, kas minēti 19. panta 1. punktā.

2. Dalībvalstis var paredzēt atkāpi no 1. punkta, ja personas ceļo, izmantojot pakalpojumus, uz kuriem attiecas sabiedrisko pakalpojumu līgums, kas piešķirts saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, ar nosacījumu, ka kompetentā iestāde ir ieviesusi alternatīvas iespējas vai pasākumus, kas nodrošina līdzvērtīgu vai labāku transporta pakalpojumu pieejamību.

3. Stacijās, kurās ir nepietiekams personāls, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi un staciju apsaimniekotāji nodrošina, lai viegli pieejama informācija ir uzrādīta saskaņā ar 19. panta 1. punktā minētajiem piekļuves noteikumiem par tuvākajām stacijām, kurās ir personāls, un tieši pieejamu palīdzību invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

23. pants

Palīdzība vilcienā

Neskarot 19. panta 1. punktā minētos piekļuves noteikumus, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums par brīvu sniedz palīdzību invalīdiem vai personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, tai atrodoties vilcienā un iekāpjot un izkāpjot no vilciena.

Šā panta nolūkā palīdzība vilcienā ietver jebkāda veida pienācīgus centienus palīdzēt invalīdam vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām, lai šī persona vilcienā varētu piekļūt tiem pašiem pakalpojumiem, kam var piekļūt citi pasažieri, ja personas invaliditāte vai pārvietošanās spēju ierobežojumi neļauj tai bez citu palīdzības un droši piekļūt minētajiem pakalpojumiem.

24. pants

Palīdzības sniegšanas nosacījumi

Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, staciju apsaimniekotāji, biļešu pārdevēji un ceļojumu rīkotāji sadarbojas, lai atbilstīgi 22. un 23. pantam sniegtu palīdzību invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām saskaņā ar šā panta turpmākajiem punktiem:

- a) palīdzību sniedz ar nosacījumu, ka par personas vajadzību saņemt šādu palīdzību dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam, stacijas apsaimniekotājam, biļešu pārdevējam vai ceļojuma rīkotājam, no kura biļete nopirkta, ir paziņots vismaz 48 stundas, pirms palīdzība ir vajadzīga. Ja biļete ir derīga vairākiem braucieniem, pietiek ar vienu paziņojumu, ja ir sniegta attiecīga informācija par turpmāko braucienu laiku;
- b) dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, staciju apsaimniekotāji, biļešu pārdevēji un ceļojumu rīkotāji veic visus vajadzīgos pasākumus paziņojumu saņemšanai;
- c) ja paziņojums saskaņā ar a) punktu nav sniegts, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums un stacijas apsaimniekotājs dara visu iespējamo, lai sniegtu palīdzību invalīdam vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām, lai tā varētu ceļot;

- d) neskarot citu vienību pilnvaras attiecībā uz teritorijām ārpus dzelzceļa stacijas telpām, stacijas apsaimniekotājs vai jebkura cita pilnvarota persona dzelzceļa stacijā un ārpus tās norāda vietas, kurās invalīdi un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām var paziņot par ierašanos dzelzceļa stacijā un, ja vajadzīgs, lūgt palīdzību;
- e) palīdzību sniedz ar nosacījumu, ka invalīds vai persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām ierodas noteiktajā vietā dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma vai stacijas apsaimniekotāja, kas sniedz šādu palīdzību, iepriekš noteiktā laikā. Šāds laiks nevar būt ilgāks par 60 minūtēm pirms publicētā atiešanas laika vai laika, kurā visiem pasažieriem tiek lūgts reģistrēties. Ja nav noteikts laiks, līdz kuram invalīdam vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām jāierodas, attiecīgā persona ierodas noteiktajā vietā vēlākais 30 minūtes pirms publicētā atiešanas laika vai laika, kurā visiem pasažieriem tiek lūgts reģistrēties.

25. pants

Kompensācija par pārvietošanās palīgīdzekļiem un citām īpašām ierīcēm

Ja dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums ir atbildīgs par pārvietošanās palīgīdzekļu vai citu īpašu ierīču, ko lieto invalīdi vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, pilnīgu vai daļēju zudumu vai bojājumiem, nepiemēro nekādu finansiālu ierobežojumu.

VI NODAĻA

DROŠĪBA, SŪDZĪBAS UN PAKALPOJUMA KVALITĀTE

26. pants

Pasažieru personiskā drošība

Vienojoties ar valsts iestādēm, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, infrastruktūras pārvaldītāji un staciju apsaimniekotāji savās attiecīgajās jomās veic atbilstīgus pasākumus un pielāgo tos valsts iestāžu noteiktam drošības līmenim, lai nodrošinātu pasažieru personisko drošību dzelzceļa stacijās un vilcienos un lai pārvaldītu apdraudējumus. Tie sadarbojas un apmainās ar informāciju par labāko pieredzi attiecībā uz tādu starpgadījumu novēršanu, kas varētu samazināt drošības līmeni.

27. pants

Sūdzības

1. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi izveido sūdzību izskatīšanas mehānismus attiecībā uz šajā regulā paredzētām tiesībām un pienākumiem. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums dara pasažieriem plaši zināmu savu kontaktinformāciju un tā darba valodu vai valodas.

2. Pasažieri var iesniegt sūdzību jebkuram iesaistītam dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumam. Sūdzības adresāts viena mēneša laikā vai nu sniedz pamatotu atbildi, vai, attiecīgi pamatotos gadījumos, informē pasažieri par to, līdz kurai dienai, ilgākais, trīs mēnešu laikā atbilde var būt gaidāma.

3. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums 28. pantā minētajā gada ziņojumā publicē saņemto sūdzību skaitu un veidus, izskatītās sūdzības, atbilžu sniegšanas laikus un veiktās darbības, lai iespējami panāktu uzlabojumus.

28. pants

Pakalpojumu kvalitātes standarti

1. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi nosaka pārvadājumu pakalpojumu kvalitātes standartus un ievieš kvalitātes pārvaldības sistēmu, lai uzturētu pakalpojumu kvalitāti. Pakalpojumu kvalitātes standarti attiecas vismaz uz III pielikumā uzskaitītajiem elementiem.

2. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi pārrauga savu darbību, kā paredzēts pakalpojumu kvalitātes standartos. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi katru gadu kopā ar gada pārskatu publicē arī ziņojumu par sniegto pakalpojumu kvalitāti. Ziņojumus par pakalpojumu kvalitāti publicē arī dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu interneta vietnē. Papildus šos ziņojumus publicē arī Eiropas Dzelzceļa aģentūras interneta vietnē.

VII NODAĻA

INFORMĀCIJA UN IZPILDE

29. pants

Pasažieru informēšana par viņu tiesībām

1. Pārdodot dzelzceļa braukšanas biļetes, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, stacijas apsaimniekotājs un ceļojumu rīkotājs informē pasažieri par šajā regulā noteiktajām tiesībām un pienākumiem. Lai izpildītu šo informācijas prasību, dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumi, stacijas apsaimniekotāji un ceļojumu rīkotāji var izmantot tiem pieejamo Komisijas sagatavoto šīs regulas noteikumu kopsavilkumu visās oficiālajās Eiropas Savienības iestāžu valodās.

2. Dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums un stacijas apsaimniekotājs informē par to, lai stacijā un vilcienā pasažieriem atbilstīgā veidā būtu pieejama kontaktinformācija par to struktūru, kuru dalībvalstis norīkojušas saskaņā ar 30. pantu.

30. pants

Izpilde

1. Katra dalībvalsts norīko struktūru vai struktūras, kas atbild par šīs regulas izpildi. Katra no minētajām struktūrām veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu pasažieru tiesību ievērošanu.

Visas struktūras savā uzbūvē, lēmumos par finansējumu, juridiskā formā un lēmumu pieņemšanā ir neatkarīgas no infrastruktūras pārvaldītājiem, maksāšanas struktūrām, par jaudas iedalīšanu atbildīgajām struktūrām vai dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem.

Dalībvalstis informē Komisiju par struktūru vai struktūrām, kas norīkotas saskaņā ar šo punktu, un par to attiecīgo kompetenci.

2. Par šīs regulas varbūtēju pārkāpumu ikviens pasažieris var iesniegt sūdzību attiecīgajai struktūrai, kas norīkota saskaņā ar 1. punktu, vai kādai citai dalībvalsts norīkotai atbilstīgai struktūrai.

31. pants

Sadarbība starp izpildes struktūrām

Šīs regulas 30. pantā minētās izpildes struktūras apmainās ar informāciju par savu darbu un lēmumu pieņemšanas principiem, un praksi, lai visā Kopienā koordinētu savus lēmumu pieņemšanas principus. Komisija tām palīdz veikt šo uzdevumu.

VIII NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

32. pants

Sankcijas

Dalībvalstis pieņem noteikumus par sankcijām, kas piemērojamas par šīs regulas noteikumu pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to īstenošanu. Paredzētās sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un preventīvas. Dalībvalstis par šiem noteikumiem un pasākumiem paziņo Komisijai līdz 2010. gada 3. jūnijam un nekavējoties ziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas tos iespaido.

33. pants

Pielikumi

Pasākumus, kas izstrādāti, lai grozītu nesvarīgos šīs regulas elementus, pielāgojot pielikumus, izņemot I pielikumu, pieņem saskaņā ar 35. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2007. gada 23. oktobrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
H.-G. PÖTTERING

34. pants

Noteikumi par grozījumiem

1. Pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nesvarīgos šīs regulas elementus, to papildinot, un kas vajadzīgi, lai īstenotu 2., 10. un 12. pantu, pieņem saskaņā ar 35. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

2. Pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nesvarīgos šīs regulas elementus, pielāgojot tajā minētās finanšu summas, kas nav I pielikumā minētas, ņemot vērā inflāciju, pieņem saskaņā ar 35. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

35. pants

Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja, kas izveidota ar Direktīvas 91/440/EEK 11.a pantu.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5.a panta 1. līdz 4. punktu un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.

36. pants

Ziņojums

Komisija līdz 2012. gada 3. decembrim ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs regulas īstenošanu un rezultātiem, un jo īpaši par pakalpojumu kvalitātes standartiem.

Ziņojuma pamatā ir informācija, ko sniedz atbilstīgi šai regulai un Direktīvas 91/440/EEK 10.b pantam. Vajadzības gadījumā ziņojumam pievieno attiecīgus priekšlikumus.

37. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā 24 mēnešus pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
M. LOBO ANTUNES

I PIELIKUMS

Izvilums no Vienotajiem noteikumiem attiecībā uz pasažieru un bagāžas starptautisko dzelzceļa pārvadājuma līgumu (CIV)*A papildinājums*

1980. gada 9. maija Konvencijai par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (COTIF), kura grozīta ar 1999. gada 3. jūnija Protokolu par grozījumiem Konvencijā par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem

II SADAĻA

PĀRVADĀJUMA LĪGUMA NOSLĒGŠANA UN IZPILDE*6. pants***Pārvadājuma līgums**

1. Saskaņā ar pārvadājuma līgumu pārvadātājs uzņemas pārvest pasažieri, kā arī, ja nepieciešams, bagāžu un transportlīdzekļus uz galastaciju un nogādāt bagāžu un transportlīdzekļus galastacijā.
2. Pārvadājuma līgumu apstiprina ar vienu vai vairākām pasažierim izdotām biļetēm. Tomēr saskaņā ar 9. pantu biļetes neesamība, nepareizums vai nozaudēšana neietekmē līguma esamību vai derīgumu, kas paliek saskaņā ar šiem vienotajiem noteikumiem.
3. Biļete kalpo kā ticams pierādījums pārvadājuma līguma noslēgšanai un saturam.

*7. pants***Biļete**

1. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi nosaka biļešu veidu un saturu, kā arī valodu un rakstu zīmes, kuras tiek izmantotas to sastādīšanā un drukāšanā.
2. Biļetēs jānorāda vismaz:
 - a) pārvadātājs vai pārvadātāji;
 - b) paziņojums par to, ka pārvadājums, neraugoties ne uz kādu pretēju klauzulu, tiek veikts saskaņā ar šiem vienotajiem noteikumiem; to var atzīmēt ar akronīmu CIV;
 - c) jebkāds cits paziņojums, kas nepieciešams, lai pierādītu pārvadājuma līguma noslēgšanu un saturu un atļautu pasažierim izmantot tiesības, ko paredz šis līgums.
3. Saņemot biļeti, pasažierim jāpārliedz, ka tā izdota atbilstīgi viņa norādēm.
4. Biļete ir nododama citam, ja vien tā nav izdota uz pasažiera vārda un ja brauciens nav sācies.
5. Biļeti var sagatavot, elektroniski reģistrējot datus, ko var pārveidot skaidrās rakstu zīmēs. Procedūrai, kas tiek izmantota datu reģistrēšanai un apstrādei, jābūt līdzvērtīgai no funkcionālā viedokļa, īpaši – ciktāl tas attiecas uz biļetes pierādījuma vērtību, ko sniedz šie dati.

*8. pants***Braukšanas maksas samaksa un atmaksāšana**

1. Saskaņā ar līgumu, kas noslēgts starp pasažieri un pārvadātāju, braukšanas maksu apmaksā avansā.
2. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi nosaka, kādos gadījumos braukšanas apmaksu var atmaksāt.

9. pants

Tiesības tikt pārvadātam. Pārvadāšanas atteikums

1. Pasažierim no viņa brauciena sākuma jābūt derīgai biļetei un pēc pieprasījuma tā jāuzrāda biļešu kontrolierim. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi var paredzēt:

- a) ka pasažieris, kurš nevar uzrādīt derīgu biļeti, papildus braukšanas maksai maksā soda naudu;
- b) ka pasažierim, kurš atsakās maksāt braukšanas maksu vai soda naudu, var pieprasīt pārtraukt braucienu;
- c) vai un kādos apstākļos var tikt atmaksāta soda nauda.

2. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi var paredzēt, ka pasažieriem, kuri:

- a) rada draudus brauciena drošībai un veiksmīgai norisei, kā arī citu pasažieru drošībai;
- b) rada citiem pasažieriem neērtības nepieņemamā veidā;

var atteikt braucienu vai arī tiem var pieprasīt pārtraukt to. Šādiem pasažieriem nav tiesību saņemt atpakaļ braukšanas maksu vai citu maksu, ko tie ir maksājuši par reģistrētās bagāžas pārvadāšanu.

10. pants

Administratīvo formalitāšu nokārtošana

Pasažierim jākārto formalitātes, ko pieprasa muitas vai citu administratīvo iestāžu darbinieki.

11. pants

Vilcienu atcelšana un kavēšanās. Nokavētas pārsēšanās

Kur tas nepieciešams, pārvadātājs biļetē apliecina, ka vilciens ticis atcelts vai pārsēšanās tikusi nokavēta.

III SADAĻA

ROKAS BAGĀŽAS, DZĪVNIĒKU, REĢISTRĒTĀS BAGĀŽAS UN TRANSPORTLĪDZEKĻU PĀRVADĀŠANA

I nodaļa

Kopīgi noteikumi

12. pants

Atļautie priekšmeti un dzīvnieki

1. Saskaņā ar Vispārējiem pārvadāšanas noteikumiem pasažieris var ņemt līdzi braucienā priekšmetus, kas ir viegli pārnēsājami (rokas bagāžu), kā arī dzīvus dzīvniekus. Turklāt saskaņā ar Vispārējo pārvadāšanas noteikumu speciālajiem noteikumiem braucienā var ņemt līdzi pārnēsāšanai neērtus priekšmetus. Priekšmeti un dzīvnieki, kas var traucēt vai radīt neērtības citiem pasažieriem vai radīt bojājumus, rokas bagāžā nav iekļaujami.

2. Priekšmetus un dzīvniekus pasažieri nodod reģistrētā bagāžā saskaņā ar Vispārējiem pārvadāšanas noteikumiem.

3. Gadījumos, kad tiek pārvadāti pasažieri, saskaņā ar Vispārējo pārvadāšanas noteikumu speciālajiem noteikumiem pārvadātājs var atļaut transportlīdzekļu pārvadāšanu.

4. Veicot saskaņā ar šo pantu bīstamu priekšmetu dzelzceļa pārvadājumus rokas bagāžā, reģistrētā bagāžā, kā arī uz transportlīdzekļiem vai tajos, jāpilda Noteikumu par bīstamo kravu starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (RID) prasības.

13. pants

Pārbaude

1. Ja ir pietiekams iemesls aizdomām par iespējamu pārvadāšanas nosacījumu neievērošanu, pārvadātājam ir tiesības pārbaudīt priekšmetu (rokas bagāžā, reģistrētā bagāžā un transportlīdzekļos, ieskaitot to kravu) un dzīvnieku atbilstību pārvadāšanas noteikumiem, ja vien tās valsts normatīvie akti, kurā paredzēts veikt šo pārbaudi, neaizliedz šādas pārbaudes. Pasažieris jāauzina piedalīties pārbaudē. Ja pasažieris neparādās vai nav sasniedzams, pārvadātājam jāpieaicina divi neatkarīgi liecinieki.

2. Ja pārbaudes laikā atklājas, ka pārvadāšanas nosacījumi nav ievēroti, pārvadātājs var prasīt pasažierim segt ar pārbaudi saistītos izdevumus.

14. pants

Administratīvo formalitāšu nokārtošana

Pasažierim jāpilda muitas un citu administratīvo iestāžu pieprasītās formalitātes, ja brauciena laikā tam ir priekšmeti (rokas bagāžā, reģistrētā bagāžā, transportlīdzekļos, ieskaitot to kravu) vai dzīvnieki. Pasažierim jābūt klāt šo priekšmetu pārbaudes laikā, izņemot – ja katras valsts normatīvie akti paredz citādi.

II nodaļa

Rokas bagāža un dzīvnieki

15. pants

Kontrole

Pasažieris pats atbild par līdzpaņemto rokas bagāžu un dzīvniekiem.

III nodaļa

Reģistrētā bagāža

16. pants

Reģistrētās bagāžas nosūtīšana

1. Saskaņā ar noslēgtā līguma noteikumiem reģistrētās bagāžas nosūtīšanu veic, pamatojoties uz pasažierim izsniegto reģistrācijas kvīti.

2. Saskaņā ar 22. pantu reģistrācijas kvīts neesamība, nepareizība vai nozaudēšana nedrīkst ietekmēt ar reģistrētās bagāžas nosūtīšanu saistīto līgumu esamību vai likumību, kas tiem paliek saskaņā ar šiem vienotajiem noteikumiem.

3. Reģistrācijas kvīts kalpo kā ticams pierādījums bagāžas reģistrēšanai un tās pārvadāšanas nosacījumiem.

4. Ja netiek pierādīts pretējais, pieņem, ka brīdī, kad pārvadātājs pieņēma reģistrēto bagāžu, tā acīmredzami bija labā kārtībā un bagāžas atsevišķo vienību skaits un masa sakrīt ar to, kas norādīts reģistrācijas kvītī.

17. pants

Bagāžas reģistrācijas kvīts

1. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi nosaka bagāžas reģistrācijas kvīts formu un saturu, kā arī valodu un rakstu zīmes, kuras izmantojamas to sastādīšanā un drukāšanā. 7. panta 5. punktu piemēro *mutatis mutandis*.

2. Reģistrācijas kvītī jānorāda vismaz šādas ziņas:

a) pārvadātājs vai pārvadātāji;

b) paziņojums par to, ka pārvadājums, neraugoties ne uz kādu pretēju klauzulu, tiek veikts saskaņā ar šiem vienotajiem noteikumiem; to var atzīmēt ar akronīmu CIV;

- c) jebkāds cits paziņojums, kas nepieciešams, lai pierādītu līgumā paredzētās saistības attiecībā uz reģistrētās bagāžas nosūtīšanu un dotu iespēju pasažierim izmantot viņa tiesības, kas izriet no pārvadājuma līguma.
3. Saņemot bagāžas reģistrācijas kvīti, pasažierim jāpārlicinās, ka tā sastādīta atbilstīgi viņa norādēm.

18. pants

Reģistrēšana un pārvadāšana

1. Izņemot gadījumus, kad Vispārējie pārvadāšanas noteikumi paredz citādi, bagāžu reģistrē tikai pēc biļetes uzrādīšanas, kas derīga vismaz tik ilgi, līdz bagāža nonāk galapunktā. Citos gadījumos bagāžas reģistrēšanu veic saskaņā ar noteikumiem, kas ir spēkā vietā, kur notiek nosūtīšana.
2. Ja Vispārējie pārvadāšanas noteikumi paredz, ka bagāžu var pieņemt pārvadāšanai bez biļetes uzrādīšanas, vienoto noteikumu prasības, kas nosaka pasažiera tiesības un pienākumus attiecībā uz viņa reģistrēto bagāžu, *mutatis mutandis* piemēro reģistrētās bagāžas nosūtītājam.
3. Pārvadātājs var nosūtīt bagāžu ar citu vilcienu vai izmantojot citu transporta veidu un pa citu maršrutu nekā tas, ko veic pasažieris.

19. pants

Reģistrētās bagāžas pārvadāšanas maksas apmaksāšana

Saskaņā ar pasažiera un pārvadātāja savstarpēji noslēgto līgumu maksu par reģistrētās bagāžas pārvadāšanu apmaksā reģistrēšanas brīdī.

20. pants

Reģistrētās bagāžas marķēšana

Pasažierim uz katras reģistrētās bagāžas vienības skaidri saredzamā vietā un pietiekami skaidrā un neizdzēšamā veidā jānorāda:

- a) savs uzvārds un adrese;
- b) galastacija.

21. pants

Tiesības atteikties no reģistrētas bagāžas

1. Ja apstākļi atļauj un ja netiek pārkāptas muitas vai citas administratīvās iestādes prasības, pasažieris var pieprasīt nogādāt bagāžu atpakaļ nosūtīšanas vietā pret bagāžas reģistrācijas kvīti un, ja tā paredz Vispārējie pārvadāšanas noteikumi, uzrādot biļeti.
2. Vispārējie pārvadāšanas noteikumi var ietvert citus noteikumus attiecībā uz tiesībām atteikties no reģistrētas bagāžas īpašos galastaciju maiņas gadījumos un attiecībā uz iespējamām finansiālām sekām, kas var rasties pasažierim.

22. pants

Piegādāšana

1. Reģistrēto bagāžu izsniedz pret bagāžas reģistrācijas kvīti un attiecīgā gadījumā – pēc summu nomaksas, kas iekasējamas par piegādi.

Pārvadātājam ir tiesības, bet ne pienākums pārlicināties, ka kvīts uzrādītājam ir tiesības sūtījumu saņemt.

2. Uzskatāms, ka veikta izsniegšana bagāžas reģistrācijas kvīts uzrādītājam, ja saskaņā ar galastacijā spēkā esošajiem noteikumiem:

- a) bagāža ir nodota muitas vai *octroi* iestādēm to telpās vai noliktavās, kas nav pārvadātāja pārraudzībā;
- b) dzīvi dzīvnieki ir nodoti trešām personām.

3. Bagāžas reģistrācijas kvīts uzrādītājs var pieprasīt bagāžas nogādāšanu galastacijā, tiklīdz ir pagājis norunātais laiks vai attiecīgajos gadījumos – muitas un citu administratīvo iestāžu formalitāšu kārtošanai nepieciešamais laiks.
4. Ja netiek uzrādīta bagāžas reģistrācijas kvīts, pārvadātāja pienākums ir izsniegt bagāžu tikai tai personai, kas pierāda savas tiesības uz to. Ja sniegtais pierādījums šķiet nepietiekams, pārvadātājs var pieprasīt drošības naudu.
5. Bagāžu izsniedz stacijā, līdz kurai tā tika reģistrēta.
6. Kvīts uzrādītājs, kura bagāža nav izsniegta, var pieprasīt, lai kvītī tiktu atzīmēts datums un laiks, kad viņš pieprasījis sūtījumu atbilstīgi 3. punktam.
7. Pilnvarotā persona var atteikties pieņemt bagāžu, ja pārvadātājs nepilda viņa prasību veikt reģistrētās bagāžas pārbaudi, lai konstatētu iespējamo bojājumu.
8. Visos citos gadījumos bagāžas izsniegšana notiek saskaņā ar galastacijā spēkā esošiem noteikumiem.

IV nodaļa

Transportlīdzekļi

23. pants

Pārvadāšanas noteikumi

Īpašie noteikumi par transportlīdzekļu pārvadāšanu, kas ietilpst Vispārējos pārvadāšanas noteikumos, ietver nosacījumus attiecībā uz transportlīdzekļu pārvadāšanas, reģistrēšanas, iekraušanas un pārvadāšanas, izkraušanas un izsniegšanas apstiprināšanu, kā arī pasažiera pienākumus.

24. pants

Pārvadāšanas kvīts

1. Līgumsaistības attiecībā uz transportlīdzekļu pārvadāšanu atspoguļo pārvadāšanas kvīts, kas tiek izsniegta pasažierim. Pārvadāšanas kvīts var tikt apvienota ar pasažiera biļeti.
2. Īpašie noteikumi par transportlīdzekļu pārvadāšanu, kas ietilpst Vispārējos pārvadāšanas noteikumos, nosaka pārvadāšanas kvīts formu un saturu, kā arī valodu un rakstu zīmes, kuras jāizmanto tās sastādīšanā un drukāšanā. 7. panta 5. punktu piemēro *mutatis mutandis*.
3. Pārvadāšanas kvītī jānorāda vismaz šādas ziņas:
 - a) pārvadātājs vai pārvadātāji;
 - b) paziņojums par to, ka pārvadājums, neraugoties ne uz kādu pretēju klauzulu, tiek veikts saskaņā ar šiem vienotajiem noteikumiem; to var atzīmēt ar akronīmu CIV;
 - c) jebkāds cits paziņojums, kas nepieciešams, lai pierādītu līgumā paredzētās saistības attiecībā uz transportlīdzekļa pārvadāšanu un dotu iespēju pasažierim izmantot viņa tiesības, kas izriet no pārvadājuma līguma.
4. Saņemot pārvadāšanas kvītī, pasažierim jāpārliecinās, ka tā sastādīta atbilstīgi viņa norādēm.

25. pants

Piemērojamās tiesību normas

Saskaņā ar šo nodaļu III nodaļas noteikumi attiecībā uz bagāžas pārvadāšanu piemērojami attiecībā uz transportlīdzekļiem.

IV SADAĻA

ĪPAŠNIEKA ATBILDĪBA

I nodaļa

Atbildība pasažieru bojāejas vai personiska ievainojuma gadījumā

26. pants

Atbildības būtība

1. Pārvadātājs ir atbildīgs par zaudējumu vai kaitējumu, ko radījis pasažiera bojāeja, personisks ievainojums vai jebkurš fizisks vai garīgs pāridarījums, ko izraisījis negadījums dzelzceļa darbības dēļ un kas noticis, pasažierim atrodoties jebkurā transportlīdzeklī, kas izmanto dzelzceļa infrastruktūru, iekāpjot vai izkāpjot no tā.
2. Pārvadātāju atbrīvo no atbildības:
 - a) ja negadījumu izraisījuši apstākļi, kas nav saistīti ar dzelzceļa darbību un no kuriem pārvadātājs, neraugoties uz rīcību, ko viņš atbilstīgi apstākļiem konkrētajā gadījumā veicis, nav varējis izvairīties, un kuru sekas tas nebija spējīgs novērst;
 - b) tiktāl, ciktāl negadījums noticis pasažiera vainas dēļ;
 - c) ja negadījums radies trešās personas rīcības rezultātā, no kuras pārvadātājs, neraugoties uz šādos apstākļos nepieciešamās rīcības īstenošanu, nespēja izvairīties un kuras sekas tas nebija spējīgs novērst; cits uzņēmums, kurš izmanto to pašu dzelzceļa infrastruktūru, netiek uzskatīts par trešo personu; tas nedrīkst ietekmēt tiesības uz regresa prasību.
3. Ja negadījums radies trešās personas rīcības rezultātā un ja, neskatoties uz to, pārvadātājs netiek pilnībā atbrīvots no atbildības atbilstīgi 2. punkta c) apakšpunktam, tas ir pilnīgi atbildīgs saistībā ar šiem vienotajiem noteikumiem, tomēr nekādā mērā nekaitējot pārvadātāja tiesībām uz regresa prasību pret trešo personu.
4. Šie vienotie noteikumi neattiecas uz atbildību, kāda pārvadātājam var būt gadījumos, kas nav paredzēti 1. punktā.
5. Ja pārvadājumu, ko nosaka atsevišķs pārvadājuma līgums, veic secīgi pārvadātāji, pārvadātājs, kuram saskaņā ar pārvadājuma līgumu ir pienākums veikt pārvadāšanu pa maršrutu, kurā noticis negadījums, ir atbildīgs pasažieru bojāejas vai personisko ievainojumu gadījumā. Ja šo pakalpojumu nav veicis pārvadātājs, bet gan pārvadātāja aizstājējs, abi pārvadātāji ir solidāri atbildīgi saskaņā ar šiem vienotajiem noteikumiem.

27. pants

Kompensācijas nāves gadījumā

1. Pasažiera nāves gadījumā kompensācijas ietver:
 - a) visas nepieciešamās nāves gadījumam sekojošās izmaksas, īpaši ar mirstīgo atlieku transportēšanu un bērēm saistītos izdevumus;
 - b) ja nāve neiestājas uzreiz – kompensācijas, kas noteiktas 28. pantā.
2. Ja pasažiera nāves gadījumā personas, kuras pasažierim bija vai būtu bijis juridisks pienākums uzturēt, zaudē šo atbalstu, tad arī minētajām personām ir jāatlīdzina par kaitējumu. Tiesības uz kompensāciju personām, kuras pasažieris uzturēja bez juridiskajām saistībām, nosaka attiecīgās valsts tiesību akti.

28. pants

Kompensācijas personiska ievainojuma gadījumā

Pasažiera personiska ievainojuma vai jebkura cita tam nodarīta fiziska vai garīga kaitējuma gadījumā kompensācijas ietver:

- a) visas nepieciešamās izmaksas, it īpaši tās, kas saistītas ar ārstēšanos un transportēšanu;
- b) kompensācijas par finansiālo zaudējumu pilnīgas vai daļējas darbības zaudēšanas vai pieaugušo vajadzību gadījumā.

29. pants

Kompensācijas citu ievainojumu gadījumā

Attiecīgās valsts tiesību akti nosaka, vai un cik lielā mērā pārvadātājs maksā kompensācijas par citiem ievainojumiem, kurus neparedz 27. un 28. pants.

30. pants

Kompensāciju forma un apjoms bojāejas un personiska ievainojuma gadījumā

1. Šo vienoto noteikumu 27. panta 2. punktā un 28. panta b) punktā noteiktās kompensācijas jāpiešķir vienreizējas izmaksas veidā. Taču, ja attiecīgās valsts tiesību akti pieļauj ikgadējas izmaksas, tās šādā formā piešķir, ja to pieprasa ievainotie pasažieri vai personas, kurām ir uz to tiesības atbilstīgi 27. panta 2. punktam.

2. Kompensācijas apjomu, ko piešķir saskaņā ar 1. punktu, nosaka atbilstīgi attiecīgās valsts tiesību aktiem. Taču šo vienoto noteikumu nolūkiem maksimālo apjomu vienam pasažierim nosaka 175 000 norēķinu vienību apjomā vienreizējai izmaksai vai ikgadējām izmaksām, kas atbilst šai summai, ja attiecīgās valsts tiesību aktos paredzētais maksimālais apjoms ir mazāks par šo summu.

31. pants

Citi transporta veidi

1. Saskaņā ar 2. punktu noteikumi attiecībā uz pārvadātāja atbildību pasažiera bojāejas vai personiska ievainojuma gadījumā nav attiecināmi uz zaudējumiem vai kaitējumu, kas radies maršruta posmā, kurš saskaņā ar pārvadājuma līgumu netika veikts pa dzelzceļu.

2. Tomēr gadījumos, kad dzelzceļa transportlīdzekļi tiek pārvadāti ar prāmi, noteikumi attiecībā uz atbildību pasažiera bojāejas vai personiska ievainojuma gadījumā attiecināmi uz 26. panta 1. punktā un 33. panta 1. punktā minēto zaudējumu vai kaitējumu, ko izraisījis negadījums dzelzceļa darbības dēļ un kas noticis, pasažierim atrodoties minētajā transportlīdzeklī, iekāpjot vai izkāpjot no tā.

3. Ja īpašu apstākļu dēļ dzelzceļa darbība tiek uz laiku pārtraukta un pasažieri tiek vesti, izmantojot citu transporta veidu, pārvadātājs ir atbildīgs saskaņā ar šiem vienotajiem noteikumiem.

II nodaļa

Atbildība gadījumos, kad nav ievērots pārvadājuma grafiks

32. pants

Atbildība vilciena atcelšanas, kavēšanās vai nokavētas pārsēšanās gadījumā

1. Pārvadātājs ir atbildīgs par pasažiera zaudējumu vai kaitējumu, kas izriet no tā, ka vilciena atcelšanas, kavēšanās vai nokavētas pārsēšanās gadījumā viņš nevar turpināt savu braucienu tajā pašā dienā vai konkrētos apstākļos brauciena turpināšana tajā pašā dienā nav ieteicama. Kompensācijas ietver saprātīgus uzturēšanās izdevumus, kā arī saprātīgus izdevumus, kas saistīti ar to personu informēšanu, kuri sagaida pasažieri.

2. Pārvadātājs tiek atbrīvots no atbildības, ja vilciena atcelšana, kavēšanās vai nokavēta pārsēšanās radusies vienā no šādiem gadījumiem:

- a) apstākļos, kas nav saistīti ar dzelzceļa darbību un no kuriem pārvadātājs, neraugoties uz rīcību, ko tas atbilstīgi apstākļiem konkrētajā gadījumā veicis, nav varējis izvairīties, un kuru sekas tas nebija spējīgs novērst;
- b) pasažiera vainas dēļ; vai
- c) trešās personas rīcības rezultātā, no kuras pārvadātājs, neraugoties uz šādos apstākļos nepieciešamās rīcības īstenošanu, nespēja izvairīties un kuras sekas tas nebija spējīgs novērst; cits uzņēmums, kurš izmanto to pašu dzelzceļa infrastruktūru, netiek uzskatīts par trešo personu; tas nedrīkst ietekmēt tiesības uz regresa prasību.

3. Attiecīgās valsts tiesību aktos nosaka, vai un cik lielā mērā pārvadātājs maksā kompensācijas par citiem zaudējumiem, kas nav paredzēti šā panta 1. punktā. Šis nosacījums nedrīkst ietekmēt 44. panta piemērošanu.

III nodaļa

Atbildība attiecībā uz rokas bagāžu, dzīvniekiem, reģistrēto bagāžu un transportlīdzekļiem

1. DAĻA

Rokas bagāža un dzīvnieki

33. pants

Atbildība

1. Pasažiera bojāejas vai personiska ievainojuma gadījumā pārvadātājs ir atbildīgs arī par zaudējumiem vai kaitējumu, ko radījusi priekšmetu, kuri šādā negadījumā cietušajam pasažierim bija mugurā vai viņam līdzī kā rokas bagāža, pilnīga vai daļēja pazaudēšana vai sabojāšana; tas attiecas arī uz dzīvniekiem, kas bija pasažierim līdzī. *Mutatis mutandis* piemēro 26. panta noteikumus.

2. Tomēr pārvadātājs nav atbildīgs par priekšmetu, rokas bagāžas un dzīvnieku, kuru uzraudzība saskaņā ar 15. pantu ir pasažiera pienākums, pilnīgu vai daļēju pazaudēšanu vai sabojāšanu, ja tas nav noticis pārvadātāja vainas dēļ. Citi IV sadaļas panti, izņemot 51. pantu, un VI sadaļa šajā gadījumā netiek piemērota.

34. pants

Kompensāciju limits mantu nozaudēšanas vai sabojāšanas gadījumā

Ja pārvadātājs ir atbildīgs saskaņā ar 33. panta 1. punktu, tas maksā kompensāciju 1 400 norēķinu vienību ietvaros vienam pasažierim.

35. pants

Atbrīvošana no atbildības

Pārvadātājs nav atbildīgs pasažierim par zaudējumu vai kaitējumu, ko izraisījusi pasažiera nepakļaušanās muitas vai citu administratīvo iestāžu prasībām.

2. DAĻA

Reģistrētā bagāža

36. pants

Atbildības būtība

1. Pārvadātājs ir atbildīgs par zaudējumu vai kaitējumu, kas radies reģistrētās bagāžas pilnīgas vai daļējas nozaudēšanas vai sabojāšanas rezultātā laikā starp tās pieņemšanu pārvadāšanai un tās faktisko piegādi, kā arī par to, kas radies piegādes aizkavēšanas gadījumā.

2. Pārvadātāju atbrīvo no šādas atbildības, ja zaudējums, kaitējums vai aizkavēta piegāde notikusi pasažiera vainas dēļ, viņa rīkojuma rezultātā, kas izslēdz pārvadātāja vainu, reģistrētajai bagāžai piemītoša defekta dēļ vai arī sakarā ar apstākļiem, no kuriem pārvadātājs nevarēja izvairīties un kuru sekas tas nebija spējīgs paredzēt.

3. Pārvadātāju atbrīvo no šādas atbildības, ja zaudējumu vai kaitējumu izraisa īpaši riska faktori, kas piemīt vienam vai vairākiem šādiem apstākļiem:

- a) atbilstīga iesaiņojuma trūkums;
- b) reģistrētās bagāžas īpašā daba;
- c) neatļautu priekšmetu pārvadāšana reģistrētā bagāžā.

37. pants

Pierādīšanas pienākums

1. Pārvadātāja pienākums ir pierādīt to, ka zaudējumu, kaitējumu vai aizkavētu piegādi izraisījis kāds no 36. panta 2. punktā minētajiem iemesliem.

2. Ja, ievērojot apstākļus kādā atsevišķā gadījumā, pārvadātājs atklāj, ka zaudējums vai kaitējums radies viena vai vairāku 36. panta 3. punktā minēto riska faktoru dēļ, pieņem, ka tas tā ir bijis. Tomēr pilnvarotajam saņēmējam ir tiesības pierādīt, ka zaudējums vai kaitējums pilnībā vai daļēji nav attiecināms uz šiem riskiem.

38. pants

Secīgie pārvadātāji

Ja pārvadājumu, ko nosaka atsevišķs pārvadājuma līgums, veic atsevišķi secīgi pārvadātāji, katrs pārvadātājs ar savu darbību kļūst par pārvadājuma līguma pusi, veicot bagāžas pārvadāšanu saskaņā ar bagāžas reģistrācijas kvīti vai transportlīdzekļa pārvadāšanu saskaņā ar pārvadāšanas kvīti neatkarīgi no tā, kā saskaņā ar reģistrācijas kvīti vai pārvadāšanas kvīti noteikumiem tiek nosūtīta bagāža vai pārvadāts transportlīdzeklis, un uzņemas tādējādi radušās saistības. Tādā gadījumā katrs pārvadātājs ir atbildīgs par pārvadājumu visa maršruta garumā līdz pat galīgai nodošanai.

39. pants

Pārvadātāja aizvietotājs

1. Gadījumos, kad pārvadātājs pārvadāšanas veikšanu pilnībā vai daļēji uzticējis pārvadātāja aizvietotājam, ievērojot vai neievērojot pārvadājuma līgumā noteiktās viņa tiesības to darīt, pārvadātājs tomēr saglabā savu atbildību attiecībā uz visu pārvadājumu.

2. Viss, kas šajos vienotajos noteikumos attiecas uz pārvadātāja atbildību, attiecināms arī uz pārvadātāja aizvietotāja atbildību viņa veiktajā pārvadājuma daļā. Šo vienoto noteikumu 48. un 52. pantu piemēro tad, ja tiek ierosināta lieta pret darbiniekiem vai citām personām, kuru pakalpojumus, veicot pārvadājumu, izmantojis pārvadātāja aizvietotājs.

3. Jebkāda veida īpaša vienošanās, kas paredz pārvadātājam uzņemties vienotajos noteikumos neparedzētus pienākumus vai atteikties no tiesībām, kas tam piešķirtas saskaņā ar vienotajiem noteikumiem, nav spēkā attiecībā uz pārvadātāja aizvietotāju, kurš nav tam skaidri un rakstiski piekritis. Neatkarīgi no tā, vai pārvadātāja aizvietotājs ir vai nav pieņēmis šādu vienošanos, pārvadātājam paliek saistoši gan pienākumi, gan atteikšanās no tiesībām, kas radušies šādas īpašas vienošanās rezultātā.

4. Gadījumos, kad un ciktāl abi – pārvadātājs un pārvadātāja aizvietotājs – ir atbildīgi, viņu atbildība ir solidāra.

5. Kompensāciju kopsumma, ko maksā pārvadātājs, pārvadātāja aizvietotājs un viņu darbinieki un citas personas, kuru pakalpojumus tie izmanto pārvadājuma veikšanai, nedrīkst pārsniegt vienotajos noteikumos paredzētos ierobežojumus.

6. Šā panta noteikumi nedrīkst ietekmēt regresas prasības tiesības, kas var pastāvēt starp pārvadātāju un pārvadātāja aizvietotāju.

40. pants

Pieņemums par nozaudēšanu

1. Pilnvarotais saņēmējs bez nepieciešamības uzrādīt papildu pierādījumus var uzskatīt bagāžas vienību par pazudušu, ja tā nav piegādāta vai nodota viņa rīcībā četrpadsmit dienu laikā no brīža, kad atbilstīgi 22. panta 3. punktam viņš izdarījis bagāžas pieprasījumu.

2. Ja bagāžas vienība, kas uzskatīta par nozaudētu, tiek atrasta viena gada laikā pēc pieprasījuma izdarīšanas, pārvadātājam par to jāpaziņo pilnvarotajam saņēmējam, ja viņa adrese ir zināma vai var tikt noskaidrota.

3. Trīsdesmit dienās pēc 2. punktā minētā paziņojuma saņemšanas pilnvarotais saņēmējs var pieprasīt nogādāt viņam bagāžas vienību. Šajā gadījumā viņam jāmaksā izdevumi atbilstīgi tiem, kas noteikti pārvadājumam no nosūtīšanas vietas līdz vietai, kur tiek veikta piegāde, kā arī, ja nepieciešams, jāatmaksā saņemtā kompensācija ar visām tajā iekļautajām maksām. Neraugoties uz to, pilnvarotais saņēmējs saglabā tiesības pieprasīt kompensāciju par piegādes kavējumu atbilstīgi 43. pantam.

4. Ja atrastā bagāžas vienība 3. punktā noteiktajā termiņā netiek pieprasīta vai ja tā atrasta vēlāk nekā vienu gadu no piegādes pieprasījuma, pārvadātājs atbrīvojas no tās atbilstīgi normatīvajiem aktiem, kas ir spēkā stacijā, kurā atrodas bagāžas vienība.

41. pants

Kompensācija nozaudēšanas gadījumā

1. Reģistrētās bagāžas pilnīgas vai daļējas nozaudēšanas gadījumā pārvadātājs bez visām pārējām kompensācijām maksā:
 - a) ja summa par nozaudēšanas vai bojājuma dēļ ciestajiem zaudējumiem ir noteikta – kompensāciju šīs summas apjomā, bet ne vairāk kā 80 norēķinu vienības par katru pazudušās mantas bruto masas kilogramu vai 1 200 norēķinu vienības par vienu bagāžas vienību;
 - b) ja summa par nozaudēšanas vai bojājuma dēļ ciestajiem zaudējumiem nav noteikta – kompensāciju 20 norēķinu vienību apjomā par katru pazudušās mantas bruto masas kilogramu vai 300 norēķinu vienības par vienu bagāžas vienību.

Kompensāciju metodi – par masu vai bagāžas vienību – nosaka Vispārējie pārvadāšanas noteikumi.

2. Papildus tam pārvadātājs atmaksā pārvadāšanas maksu, muitas nodevas un citus maksājumus, kas iekasēti saistībā ar pazudušās bagāžas vienības pārvadāšanu.

42. pants

Kaitējuma atlīdzināšana

1. Reģistrētās bagāžas bojājuma gadījumā pārvadātājam bez visām pārējām kompensācijām jāmaksā reģistrētās bagāžas vērtības zudumam atbilstīga kompensācija.
2. Kompensācija nedrīkst pārsniegt:
 - a) ja bojājuma rezultātā savu vērtību zaudējusi visa bagāža – summu, kura tiktu maksāta bagāžas pilnīgas nozaudēšanas gadījumā;
 - b) ja vērtību ir zaudējusi tikai daļa no bagāžas – summu, kas tiktu maksāta par šīs bagāžas daļas nozaudēšanu.

43. pants

Kompensācija piegādes kavējuma gadījumā

1. Reģistrētas bagāžas piegādes kavējuma gadījumā pārvadātājs maksā par katru pilnu divdesmit četru stundu periodu, skaitot no piegādes pieprasījuma brīža, bet nepārsniedzot 14 dienas:
 - a) ja pilnvarotais saņēmējs pierāda, ka tādējādi ir nodarīts zaudējums vai kaitējums, – kompensāciju, kas vienlīdzīga zaudējuma vai kaitējuma summai, nepārsniedzot 0,80 norēķinu vienības par katru bagāžas bruto masas kilogramu vai 14 norēķinu vienības par aizkavētās bagāžas vienību;
 - b) ja pilnvarotā persona nepierāda, ka tādējādi ir nodarīts zaudējums vai kaitējums, – kompensāciju 0,14 norēķinu vienību apjomā par katru aizkavētās bagāžas bruto masas kilogramu vai 2,80 norēķinu vienības par aizkavētās bagāžas vienību.

Kompensācijas metodi – par masu vai bagāžas vienību – nosaka Vispārējie pārvadāšanas noteikumi.

2. Bagāžas pilnīga zaudējuma gadījumā šā panta 1. punktā paredzētā kompensācija netiek maksāta papildus tai, ko paredz 41. pants.
3. Bagāžas daļējas nozaudēšanas gadījumā 1. punktā paredzētā kompensācija tiek maksāta attiecībā uz to bagāžas daļu, kas nav zaudēta.
4. Ja bagāžas bojājums nav radies aizkavētas piegādes rezultātā, šā panta 1. punktā paredzētā kompensācija, ja pienākas, tiek maksāta papildus tai, ko paredz 42. pants.
5. Kompensācija, ko paredz 1. punkts un kas maksājama kopā ar 41. un 42. pantā noteikto, nekādā gadījumā nevar pārsniegt to kompensāciju, kura būtu jāmaksā bagāžas pilnīga zaudējuma gadījumā.

3. DAĻA

Transportlīdzekļi

44. pants

Kompensācija kavēšanās gadījumā

1. Ja pārvadātāja vainas dēļ notikusi iekraušanas aizkavēšanās vai arī nokavēta transportlīdzekļa piegāde un pilnvarotais saņēmējs pierāda, ka tāpēc ir cietis zaudējumu vai kaitējumu, pārvadātājam jāmaksā kompensācija, kuras apjoms nepārsniedz pārvadāšanas maksu.
2. Ja pilnvarotais saņēmējs gadījumā, kad pārvadātāja vainas dēļ notikusi iekraušanas aizkavēšanās, nolemj pārtraukt pārvadājuma līgumu, viņam atmaksā pārvadāšanas maksas. Papildus tam, ja pilnvarotais saņēmējs pierāda, ka šīs aizkavēšanās rezultātā ir cietis zaudējumu vai kaitējumu, viņš var pieprasīt kompensāciju, kas nepārsniedz pārvadāšanas maksu.

45. pants

Kompensācija nozaudēšanas gadījumā

Transportlīdzekļa pilnīgas vai daļējas nozaudēšanas gadījumā kompensāciju, kas maksājama pilnvarotajam saņēmējam par pierādīto zaudējumu vai kaitējumu, aprēķina no transportlīdzekļa parastās vērtības. Tā nedrīkst pārsniegt 8 000 norēķinu vienības. Piekrauta vai nepiekrauta autopiķabe tiek uzskatīta par atsevišķu transportlīdzekli.

46. pants

Atbildība attiecībā uz citiem priekšmetiem

1. Attiecībā uz priekšmetiem, kas atstāti transportlīdzeklī vai atrodas transportlīdzeklī piestiprinātās kastēs (piemēram, bagāžā, slēpju kastē), pārvadātājs ir atbildīgs tikai par to zaudējumu vai kaitējumu, kas radies viņa vainas dēļ. Kopējā kompensācija nedrīkst pārsniegt 1 400 norēķinu vienības.
2. Ciktāl tas attiecas uz priekšmetiem, kas piestiprināti transportlīdzekļa ārpusē, tostarp uz 1. punktā minētajām kastēm, pārvadātājs ir atbildīgs par transportlīdzekļa ārpusē novietotiem priekšmetiem tikai gadījumos, ja ir pierādīts, ka zaudējums vai kaitējums pārvadātāja darbības vai nolaidības dēļ ir radies ar apzinātu vēlmi izraisīt šādu zaudējumu vai kaitējumu vai arī bez nodoma, bet apzinoties, ka šāds zaudējums vai kaitējums varētu rasties.

47. pants

Piemērojamās tiesību normas

Saskaņā ar šīs daļas noteikumiem 2. daļas noteikumi attiecībā uz atbildību par bagāžu piemērojami attiecībā uz transportlīdzekļiem.

IV nodaļa

Kopīgi noteikumi

48. pants

Tiesību zaudēšana pieprasīt atbildības ierobežojumus

Vienotie noteikumi, kas nosaka atbildības ierobežojumus, kā arī attiecīgo valstu tiesību akti, kas ierobežo kompensācijas līdz fiksētam apjomam, netiek piemēroti, ja tiek pierādīts, ka zaudējums vai kaitējums pārvadātāja darbības vai nolaidības dēļ ir radies ar apzinātu vēlmi izraisīt šādu zaudējumu vai kaitējumu vai arī bez nodoma, bet apzinoties, ka šāds zaudējums vai kaitējums varētu rasties.

49. pants

Konvertēšana un procenti

1. Ja kompensācijas aprēķināšanai ir nepieciešama ārvalstu valūtā noteikto summu konvertēšana, to veic atbilstīgi valūtas maiņas kursam kompensācijas maksāšanas dienā un vietā.

2. Pilnvarotais saņēmējs var pieprasīt maksājamās kompensācijas procentus, kas aprēķināti ar likmi pieci procenti gadā no dienas, kad tikusi izvirzīta 55. pantā minētā prasība; ja šāda prasība nav izvirzīta – no dienas, kad tika uzsākta tiesvedība.
3. Taču tādas kompensācijas gadījumā, kas tiek maksāta saskaņā ar 27. un 28. pantu, procentu uzkrāšanās sākas tikai tajā dienā, kad notikusi summu novērtēšana, ja tas notiek pēc prasības pieteikšanas vai arī dienā, kad uzsākta tiesvedība.
4. Bagāžas gadījumā procenti maksājami tikai tad, ja kompensācija pārsniedz 16 norēķinu vienības uz vienu bagāžas reģistrācijas kvīti.
5. Bagāžas gadījumā, ja pilnvarotais saņēmējs viņam atvēlētā saprātīgā termiņā neiesniedz prasības summas galīgai noteikšanai nepieciešamos pavaddokumentus, laika posmam no minētā termiņa beigām līdz faktiskai šādu dokumentu iesniegšanai procenti netiek aprēķināti.

50. pants

Atbildība kodolincidentu gadījumā

Pārvadātāju atbrīvo no atbildības saskaņā ar vienotajiem noteikumiem par zaudējumu vai kaitējumu, kas radies kodolincidenta gadījumā, ja pēc attiecīgās valsts tiesību aktiem un noteikumiem, kas reglamentē atbildību kodolenerģijas jomā, par zaudējumu vai kaitējumu atbildīgs kodoliekārtu operators vai cita persona, kas viņu aizvieto.

51. pants

Personas, par kurām pārvadātājs ir atbildīgs

Pārvadātājs ir atbildīgs par saviem darbiniekiem un jebkurām citām personām, kuru pakalpojumus viņš izmanto pārvadājuma veikšanai, kamēr šie darbinieki un citas personas darbojas savu funkciju ietvaros. Tās dzelzceļa infrastruktūras vadītāji, kurā notiek pārvadājums, tiek uzskatīti par personām, kuru pakalpojumus pārvadātājs izmanto pārvadājuma veikšanai.

52. pants

Citas darbības

1. Visos gadījumos, kuriem piemērojami vienotie noteikumi, jebkura darbība pret pārvadātāju neatkarīgi no atbildības pamatojuma var tikt vēsta, tikai ievērojot šajos noteikumos minētos nosacījumus un ierobežojumus.
2. Tas pats attiecas uz jebkuru darbību, kas tiek vēsta pret tiem darbiniekiem un citām personām, par kurām pārvadātājs ir atbildīgs saskaņā ar 51. pantu.

V SADAĻA

PASAŽIERA ATBILDĪBA

53. pants

Īpaši atbildības principi

Pasažieris attiecībā pret pārvadātāju ir atbildīgs par jebkuru zaudējumu vai kaitējumu:

- a) kas radies, nepildot tā pienākumus saskaņā ar:
 - 1) 10., 14. un 20. pantu;
 - 2) Vispārējo pārvadāšanas noteikumu īpašiem noteikumiem par transportlīdzekļu pārvadāšanu; vai
 - 3) Noteikumiem par bīstamo kravu starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (RID); vai
- b) ko izraisījuši līdzīgi ņemtie priekšmeti vai dzīvnieki;

ja vien viņš pierāda, ka zaudējumu vai kaitējumu izraisījuši apstākļi, no kuriem, lai gan viņš rīkojies atbilstīgi kārtīga pasažiera rīcībai, viņš nav varējis izvairīties un kuru sekas nav bijis spējīgs novērst. Šis noteikums nedrīkst ietekmēt pārvadātāja atbildību, kas tam noteikta 26. pantā un 33. panta 1. punktā.

VI SADAĻA

TIESĪBU AIZSTĀVĒŠANA

54. pants

Daļējas nozaudēšanas vai sabojāšanas noteikšana

1. Gadījumos, kad pārvadātājs atklāj vai pieņem par notikušu pārvadāto mantu (bagāžas, transportlīdzekļu) daļēju nozaudēšanu vai sabojāšanu vai arī to apgalvo pilnvarotais saņēmējs, pārvadātājam nekavējoties un, ja iespējams, pilnvarotā saņēmēja klātbūtnē jāsastāda ziņojums par mantas stāvokli atbilstīgi zaudējuma vai bojājuma dabai, norādot, ciktāl tas iespējams, zaudējuma vai bojājuma apjomu, iemeslus un tā izcelšanās laiku.
2. Ziņojuma kopija par brīvu jānosūta pilnvarotajam saņēmējam.
3. Ja pilnvarotais saņēmējs nepiekrīt ziņojumā apgalvotajam, viņš var pieprasīt, lai bagāžas un transportlīdzekļa stāvokli un zaudējuma vai bojājuma iemeslus un apjomu noteiktu abu pušu vai šķīrējtiesas nozīmēts eksperts. Turpmāko kārtību nosaka tās valsts normatīvie akti, kurā šāda precizēšana notiek.

55. pants

Prasības

1. Prasības, kas attiecas uz pārvadātāja atbildību pasažiera bojāejas vai personiska ievainojuma gadījumā, rakstiski jāadresē pārvadātājam, pret kuru varētu tikt ierosināta lieta. Gadījumos, kad pārvadājums notiek, pamatojoties uz atsevišķu līgumu, bet to veic vairāki secīgi pārvadātāji, prasības var tikt adresētas pirmajam vai pēdējam pārvadātājam, kā arī pārvadātājam, kuram valstī, kurā pasažierim ir pastāvīga vai ierasta dzīvesvieta, ir konkrēta firma, filiāle vai aģentūra, kas noslēgusi pārvadājuma līgumu.
2. Citas prasības, kas attiecas uz pārvadājuma līgumu, rakstiski jāadresē 56. panta 2. un 3. punktā norādītajam pārvadātājam.
3. Dokumenti, kurus pilnvarotā persona uzskata par nepieciešamiem iesniegt kopā ar prasību, jāuzrāda oriģinālu vai kopiju veidā; ja pārvadātājs pieprasa, kopijām jābūt pienācīgi apliecinātām. Prasības izskatīšanai pārvadātājs var pieprasīt uzrādīt biļetes, bagāžas reģistrācijas kvīti un pārvadāšanas kvīti.

56. pants

Pārvadātāji, pret kuriem var vērsties

1. Darbība, kas balstīta uz pārvadātāja atbildību pasažiera bojāejas vai personiska ievainojuma gadījumā, var tikt vērstā tikai pret to pārvadātāju, kas ir atbildīgs saskaņā ar 26. panta 5. punktu.
2. Saskaņā ar 4. punktu citas no pārvadājuma līguma izrietošas darbības pasažieris var vērst pret pirmo pārvadātāju, pēdējo pārvadātāju vai arī pārvadātāju, kurš veica to pārvadājuma daļu, kurā noticis ar darbības uzsākšanu saistītais atgadījums.
3. Ja, pārvadājumu veicot secīgiem pārvadātājiem, pārvadātājs, kuram bagāža vai transportlīdzeklis jānogādā galastacijā, ar viņa piekrišanu ir ierakstīts bagāžas reģistrācijas kvīti vai pārvadāšanas kvīti, darbības saskaņā ar 2. punktu var tikt vērstas pret viņu pat tad, ja tas bagāžu vai transportlīdzekli nav saņēmis.
4. Prasība par summu, kas samaksāta saskaņā ar pārvadājuma līgumu, var tikt izvirzīta pret pārvadātāju, kurš šo summu saņēmis vai kura vārdā tā tika iekasēta.
5. Ja darbība, kura balstīta uz to pašu pārvadājuma līgumu, uzsāka kā pretprasība vai kā pamatprasību izņēmums, tā var tikt vērstā arī pret 2. un 4. punktā minēto pārvadātāju.
6. Ciktāl vienotie noteikumi attiecas uz pārvadātāja aizstājēju, prasība var tikt vērstā arī pret viņu.
7. Ja prasītājs var izvēlēties starp vairākiem pārvadātājiem, viņa izvēles tiesības tiek anulētas līdz ar viņa vērsanos pret vienu no tiem; tas pats attiecas arī uz gadījumiem, ja prasītājs var izvēlēties starp vienu vai vairākiem pārvadātājiem un pārvadātāja aizvietotāju.

58. pants

Darbības tiesību anulēšana pasažiera bojāejas vai personiska ievainojuma gadījumā

1. Pilnvarotās personas tiesības uz darbību, kas balstītas uz pārvadātāja atbildību pasažieru bojāejas vai personiska ievainojuma gadījumā, tiek anulētas, ja pilnvarotā persona divpadsmit mēnešu laikā pēc tam, kad tā uzzinājusi par zaudējumu vai kaitējumu, nav vienam no pārvadātājiem, pret kuriem saskaņā ar 55. panta 1. punktu var tikt izvirzītas prasības, sniegusi paziņojumu par negadījumu ar pasažieri. Ja pilnvarotā persona sniedz pārvadātājam mutisku paziņojumu par negadījumu, pārvadātājs izsniedz viņam šāda mutiska paziņojuma apliecinājumu.
2. Tomēr darbības tiesības netiek anulētas, ja:
 - a) 1. punktā noteiktajā termiņā pilnvarotā persona ir izvirzījusi prasību pret vienu no 55. panta 1. punktā minētajiem pārvadātājiem;
 - b) atbildīgais pārvadātājs 1. punktā minētajā termiņā ir uzzinājis par negadījumu ar pasažieri kādā citā veidā;
 - c) paziņojums par negadījumu netiek sniegts vai tiek sniegts vēlū tādu apstākļu dēļ, par kuriem pilnvarotā persona nav atbildīga;
 - d) pilnvarotā persona pierāda, ka negadījums noticis pārvadātāja vainas dēļ.

59. pants

Darbības tiesību anulēšana sakarā ar bagāžas pārvadāšanu

1. Ja pilnvarotais saņēmējs bagāžu pieņem, tiek anulētas visas darbības tiesības pret pārvadātāju, kas izriet no pārvadājuma līguma daļējas nozaudēšanas, sabojāšanas vai piegādes kavējuma gadījumā.
2. Tomēr darbības tiesības netiek anulētas:
 - a) daļējas nozaudēšanas vai sabojāšanas gadījumā, ja:
 - 1) zaudējums vai bojājums saskaņā ar 54. pantu konstatēts pirms tam, kad pilnvarotais saņēmējs pieņēmis bagāžu;
 - 2) zaudējuma vai bojājuma konstatācija, kas bija jāveic saskaņā ar 54. pantu, netika veikta vienīgi pārvadātāja vainas dēļ;
 - b) tādas nozaudēšanas vai sabojāšanas gadījumā, kura nav acīmredzama un nav konstatēta līdz brīdim, kad bagāžu pieņem pilnvarotais saņēmējs, ar nosacījumu, ka tas:
 - 1) lūdz pārliecināties saskaņā ar 54. pantu nekavējoties pēc zaudējuma vai bojājuma atklāšanas un ne vēlāk kā trīs dienas pēc bagāžas pieņemšanas;
 - 2) un papildus tam pierāda, ka zaudējums vai bojājums radies laikā starp bagāžas pieņemšanu pārvadāšanai un tās piegādi;
 - c) piegādes aizkavēšanās gadījumā, ja pilnvarotais saņēmējs divdesmit vienas dienas laikā aizstāvējis savas tiesības pret vienu no 56. panta 3. punktā minētajiem pārvadātājiem;
 - d) ja pilnvarotais saņēmējs pierāda, ka zaudējumu vai bojājumu izraisījis apzināts amatpārkāpums vai rupja nolaidība no pārvadātāja puses.

60. pants

Darbību noilgums

1. Darbību noilguma termiņš attiecībā uz kompensācijām, kas balstītas uz pārvadātāja atbildību pasažieru bojāejas vai personiska ievainojuma gadījumā, ir:
 - a) pasažiera gadījumā – trīs gadi no negadījuma dienas;
 - b) citu pilnvaroto personu gadījumā – trīs gadi no pasažiera miršanas dienas, bet ne ilgāk par pieciem gadiem no negadījuma dienas.

2. Noilguma termiņš citām no pārvadājuma līguma izrietošām darbībām ir viens gads. Tomēr noilguma termiņš ir divi gadi tādas darbības gadījumā, kas skar zaudējumu vai kaitējumu, ko izraisījusi rīcība vai nolaidība ar apzinātu vēlmi izraisīt šādu zaudējumu vai kaitējumu vai arī bez nodoma, bet apzinoties, ka šāds zaudējums vai kaitējums varētu rasties.

3. Šā panta 2. punktā paredzētais noilguma termiņš tiek skaitīts:

- a) darbībām, kas attiecas uz kompensācijām pilnīga zaudējuma gadījumā, – no četrpadsmitās dienas pēc 22. panta 3. punktā minētā termiņa beigām;
- b) darbībām, kas attiecas uz kompensācijām daļējas nozaudēšanas, sabojāšanas vai piegādes kavējuma gadījumā, – no faktiskās piegādes dienas;
- c) visos citos gadījumos, kas attiecas uz pasažieru pārvadāšanu, – no dienas, kad beidzas biļetes derīguma termiņš.

Diena, kas norādīta kā noilguma termiņa sākums, šajā termiņā netiek ieskaitīta.

4. [...]

5. [...]

6. Attiecībā uz šeit neminēto noilguma termiņu pārtraukšanu vai īslaicīgu atcelšanu nosaka attiecīgās valsts tiesību akti.

VII SADAĻA

ATTIECĪBAS STARP PĀRVADĀTĀJIEM

61. pants

Pārvadāšanas maksas sadalījums

1. Jebkuram pārvadātājam, kurš iekasējis vai kuram būtu jāiekasē pārvadāšanas maksas, jāmaksā iesaistītajiem pārvadātājiem attiecīgā daļa no šīm maksām. Maksājuma metodes nosaka līgumi starp pārvadātājiem.
2. Šo vienoto noteikumu 6. panta 3. punkts, 16. panta 3. punkts un 25. pants piemērojams arī attiecībās starp secīgiem pārvadātājiem.

62. pants

Regresa prasība

1. Pārvadātājam, kurš saskaņā ar vienotajiem noteikumiem ir samaksājis kompensāciju, ir tiesības vērsties ar regresa prasību pie citiem pārvadātājiem, kuri piedalījušies pārvadājuma veikšanā atbilstīgi turpmāk minētajiem noteikumiem:
 - a) pārvadātājs, kas izraisījis zaudējumu vai bojājumu, ir pilnībā par to atbildīgs;
 - b) ja zaudējumu vai bojājumu izraisījuši vairāki pārvadātāji, katrs no tiem ir atbildīgs par zaudējumu vai bojājumu, ko tas izraisījis; ja šāds sadalījums nav iespējams, kompensācija jāsadala starp tiem saskaņā ar c) apakšpunktu;
 - c) ja nav iespējams pierādīt, kurš no pārvadātājiem izraisījis zaudējumu vai bojājumu, kompensācija tiek sadalīta starp visiem pārvadātājiem, kuri piedalījās pārvadājumā, izņemot tos, kuri var pierādīt, ka nav izraisījuši zaudējumu vai bojājumu; šāda sadalīšana notiek proporcionāli to attiecīgajām daļām pārvadāšanas maksā.
2. Gadījumā, ja kāds no pārvadātājiem ir maksātnespējīgs, uz to attiecinātā nesamaksātā daļa tiek sadalīta starp pārējiem pārvadājumā iesaistītajiem pārvadātājiem proporcionāli to attiecīgajām daļām pārvadāšanas maksā.

63. pants

Regresa prasības kārtība

1. Maksājuma likumā, kuru veicis pārvadātājs, izmantojot savas regresa prasības tiesības saskaņā ar 62. pantu, nevar tikt apstrīdēta no tā pārvadātāja puses, pret kuru tiek vērstā regresa prasība, ja kompensāciju noteikusi tiesa vai šķīrējtiesa un ja šim pārvadātājam, kuram par to savlaicīgi paziņots, ir bijusi iespēja iesaistīties tiesas procesā. Tiesa vai šķīrējtiesa, kas pārzina pamatprocesu, nosaka laiku, kāds tiek atvēlēts šādam paziņojumam un iesaistei tiesas procesā.

2. Pārvadātājam, kurš izmanto regresa prasības tiesības, jāuzsāk vienas un tās pašas darbības pret visiem iesaistītajiem pārvadātājiem, ar kuriem tas nav panācis risinājumu, pretējā gadījumā attiecībā uz tiem pārvadātājiem, pret kuriem šādas darbības nav uzsāktas, pārvadātājs zaudē savas regresa prasības tiesības.
3. Tiesa vai šķīrējtiesa savu lēmumu izsaka vienā spriedumā par visām tai iesniegtajām regresa prasībām.
4. Pārvadātājs, kurš vēlas izmantot savas regresa prasības tiesības, var iesniegt prasību tās valsts tiesā vai šķīrējtiesā, kuras teritorijā vienam no pārvadājumā iesaistītajiem pārvadātājiem ir firmas, filiāles vai aģentūras, kura slēgusi pārvadājuma līgumu, pamata atrašanās vieta.
5. Ja prasība tiek iesniegta pret vairākiem pārvadātājiem, pārvadātājs–prasītājs ir tiesīgs izvēlēties tiesu procesa uzsākšanai no tām, kuras saskaņā ar 4. punktu ir kompetentas.
6. Regresa prasību tiesvedība nevar tikt apvienota ar tiesvedību, ko nolūkā iegūt kompensāciju, pamatojoties uz pārvadājuma līgumu, uzsākusi pilnvarotā persona.

64. pants

Regresa prasības līgumi

Pārvadātāji var slēgt līgumus, kuri atšķiras no 61. un 62. panta noteikumiem.

II PIELIKUMS

MINIMĀLĀ INFORMĀCIJA, KO SNIEDZ DZELZCEĻA PĀRVADĀJUMU UZŅĒMUMS UN/VAI BIĻEŠU PĀRDEVĒJI**I daļa. Informācija pirms brauciena**

Vispārīgie nosacījumi, kas attiecas uz līgumu

Laika grafiki un nosacījumi visātrākajam braucienam

Laika grafiki un nosacījumi vislētākajam braucienam

Pieejamība, piekļuves nosacījumi un vilcienā pieejamās ērtības invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām

Pieejamības un piekļuves nosacījumi pasažieriem ar divritēņiem

Sēdvietu pieejamība smēķētāju un nesmēķētāju zonā, pirmās un otrās klases vagonos, kā arī kupejās un guļamvagonos

Darbības, kas varētu traucēt vai kavēt pakalpojumus

Pakalpojumu pieejamība vilcienā

Procedūras pazaudētas bagāžas pieprasīšanai

Procedūras sūdzību iesniegšanai

II daļa. Informācija brauciena laikā

Vilcienā pieejamie pakalpojumi

Nākamā pietura

Kavēšanās

Galvenie savienojumu pakalpojumi

Drošības un drošuma jautājumi

*III PIELIKUMS***MINIMĀLIE PAKALPOJUMA KVALITĀTES STANDARTI**

Informācija un biļetes

Pakalpojumu precizitāte un vispārējie principi pakalpojumu traucējumu gadījumā

Pakalpojumu atcelšana

Ritošā sastāva un staciju tīrība (gaisa kvalitāte vagonos, sanitāro telpu higiēna utt.)

Klientu apmierinātības izpēte

Sūdzību izskatīšana, atmaksājumi un kompensācijas par neatbilstību kvalitātes standartiem

Palīdzība invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām
